

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ακαδημίας 78Δ, 106 78 Αθήνα www.xristianiki.gr Πέμπτη 16 Οκτωβρίου 2008 Φύλλο 783 (1096) Έτος 55ο 1,00€

5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Στις εκλογές εκπαιδευτικών συμμετέχει η ΧΕΚ

ΣΕΛ. 9

ΠΑΙΔΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

ΚΑΙ ΟΧΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΡΙΣΗ

Το τέλος του Φιλελευθερισμού

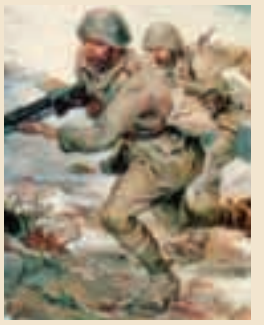
ΣΕΛ. 6-7 και 11

ΕΠΕΤΕΙΟΣ

28η Οκτωβρίου και μετανεωτερικότητα

ΣΕΛ. 10

Κράτος ταξικό και ληστρικό

του Μανώλη Μηλιαράκη

Με 1,3 τρισ. ευρώ, δηλαδή, με 1.300 δισ. ευρώ αποφάσισαν οι 15 ηγέτες των κρατών μελών της Ευρωζώνης να αιμοδοτήσουν το τραπεζικό σύστημα για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης που διέρχεται.

Με την απόφασή τους αυτή δεν θα επιτρέψουν να χρεωκοπήσει καμιά τράπεζα, αν χρειαστεί θα την κρατικοποιήσουν, και ταυτόχρονα θα εγγυηθούν τον διατραπεζικό δανεισμό.

Ένα πρώτο ερώτημα: Ποιός θα πληρώσει το μάρμαρο του 1,3 τρισ. ευρώ;

Η απάντηση σαφής και ξεκάθαρη: Οι φορολογούμενοι πολίτες!

Οι τραπεζίτες, που θησαύρισαν με την υπερεκμετάλλευση των λαϊκών στρωμάτων, δεν θα πληρώσουν ούτε ένα ευρώ. Τα θύματά τους θα φορτωθούν τα βάρη της κρίσης. Μιας κρίσης, που την προκάλεσαν οι τράπεζες και που δεν πέταξε, βέβαια, τους τραπεζίτες στο δρόμο. Απλώς μείωσε σε κάποιους τα κέρδη!

Αλλά ας έλθουμε σ' ένα βασικό και δομικό ερώτημα:

Η κρίση είναι αποτέλεσμα κάποιων λανθασμένων επιλογών ή έχει ως

γεννεσιουργό αιτία της την ίδια τη φύση του καπιταλιστικού συστήματος;

Χωρίς πολλές - πολλές αναλύσεις επισημαίνουμε ότι:

Στο καπιταλιστικό σύστημα, όπως έλεγε ο Νίκος Ψαρουδάκης, θεός είναι ο Μαμωνάς, ναοί οι τράπεζες και τα χρηματιστήρια και προσευχή το μέτρομα των χρημάτων!

Χωρίς το ακατάπαυστο και ακόρεστο κινή του κέρδους δεν υπάρχει καπιταλισμός.

Ας θυμηθούμε ότι μετά την κατάρρευση του λεγόμενου υπαρκτού σοσιαλισμού το διεθνές κεφάλαιο έβρασε στόχο του να πάρει πίσω όλα όσα είχε αναγκαστεί από τους αγώνες των εργαζομένων να παραχωρήσει.

Για το σκοπό αυτό:

— Υιοθετείται και επιβάλλεται, διεθνώς, η πιο ακραία μορφή του καπιταλισμού, ο φιλελευθερισμός.

— Εξαπολύεται, από τα κατευθυνόμενα Μ.Μ.Ε., πλήση εγκεφάλου ότι το κράτος είναι ο χειρότερος επιχειρηματίας. «Οι ιδιωτικοποιήσεις στην οικονομία» είναι απολύτως αναγκαίες για να υπάρξει ανάπτυξη. Οι νόμοι της ελεύθερης αγοράς επιβάλλεται να λειτουργούν χωρίς καμμία κρατική παρέμβαση. Η «αγορά» ξέρει να αυτορρυθμίζεται. Η διαφθορά και η διασπάθιση του δημόσιου χρήματος θα ε-

Συνέχεια στη σελ. 2

Η «Αυγή» της Ουάσιγκτον

Συγγνώμη, «σύντροφοι», αλλά δεν μπορώ παρά να ρωτήσω: Η «Αυγή», η ιστορική εφημερίδα της Αριστεράς που εκδίδεται; Στην Αθήνα ή στην Ουάσιγκτον;

Διαβάζω στο κυριακάτικο φύλλο, στις 12/10: «Ο κ. Νίμιτς πρότεινε έναν συμβιβασμό, που έχει όλα τα στοιχεία μιας ισομερούς ανταπόκρισης στις εθνικές ευαισθησίες...» και λίγο πιο κάτω: «Η Ισσοκατανομή των αιτημάτων υπήρξε τέλεια...»! Και ο θαυμασμός της συντάκτριας της «Αυγής» Χρ. Πουλιδίδη προς τον Αμερικανό μεσολαβητή του ΟΗΕ κορυφώνεται: «Η πρόταση Νίμιτς, επίσης, αποτρέπει τα δύο μέρη από την αποκλειστική χρήση του όρου "μακεδονικός" με μια ακριβοδίκαιη στάση...».

Εκτός από θαυμασμό στον «ακριβοδίκαιο» Νίμιτς, η συντάκτρια της «Αυγής Α.Ε.» πάσχει και από τρικυμία κρανίου: «Συμπληρωματικά, η πρόταση Νίμιτς ασφαλώς έχει ατέλειες και ασφαλώς αξιοποιεί το τέχνασμα της "δημιουργικής ασάφειας"». Όστε έχει και ατέλειες ο «ακριβοδίκαιος», για φαντάσου!

Εμ πώς; Ο Αλέξης Τσίπρας ήταν ο μόνος, απ' ό,τι θυμάμαι, πολιτικός αρχηγός, που θεώρησε ότι «το νέο πακέτο (Νίμιτς) κάνει ένα βήμα προς την εξεύρεση λύσης», μετά την ενημέρωσή του από τη Ντόρα Μπακογιάννη (Ελευθεροτυπία 11/10). Τελείως συμπωματικά, την ίδια γνώμη για τον Νίμιτς και τις «ιδέες» του έχει και ο Νταν Φριντ, βοηθός ΥΠΕΞ των ΗΠΑ: «Θεωρώ τον μεσολαβητή δίκαιο άνθρωπο, που ακούει και τις δύο πλευρές». (Η Καθημερινή 12/10).

Τι έγινε, ρε παιδιά; Τώρα τη γραμμή τη χαράζει η Ουάσιγκτον και ο πατερούλης Τζορτζ;

Κ. Μ.

Η μνήμη πιο δυνατή από τη φωτιά

Ένα λεωφορείο ξεκινάει, Αθήνα, Μεγαλόπολη, Πύργος.

Πρώτη στάση σε δημοτικό σχολείο της Μεγαλόπολης, όπου θα φιλοξενηθούν παιδιά από τις πυρόπληκτες περιοχές. Συζήτηση με τους δασκάλους και τον διευθυντή του σχολείου.

Επόμενος προορισμός τα χωριά Μάκιστος και Αρτέμιδα. Εκεί, κάποιος κάτοικος στο καφενείο, μας εξηγεί

πώς το χωριό του σώθηκε από την πύρινη λαίλαπα και πώς ο ίδιος, βάζοντας ένα βαρέλι στην πλάτη του, κατάφερε να σώσει κάποιους συνανθρώπους του, που κινδύνευαν από το διπλανό χωριό.

Στη διαδρομή κάποιος συνοδοιπόρος μας μαζεύει λουλούδια. Επόμενες στάσεις Ζαχάρω και Κρέστενα, γνωριμία με το δίκτυο εθελοντών και παράδοση βι-

βλίων σε σχολεία. Το βράδυ, ξεκούραση και δείπνο στο μοναστήρι, όπου ο υπεύθυνος για τη φιλοξενία ιερομόναχος μάς εξηγεί την αποστολή του στον κόσμο. Το πρωί, στη θεία λειτουργία, ο Μητροπολίτης αναφέρει στο ποίμνιο ότι μετά από κάθε σταύρωση, έρχεται η ανάσταση και πως η Παναγία θα επουλώσει τις πληγές που άφησε πίσω της η πύρινη λαίλαπα.

Στη συνέχεια, επίσκεψη στην πρωτεύουσα του νομού Ηλείας και ενημέρωση από τις τοπικές Αρχές για τα μέτρα που θα ληφθούν για τις πυρόπληκτες περιοχές και για τους κατοίκους του νομού.

Ο δρόμος για την επιστροφή δεν θα αργήσει να έρθει. Σκέψεις θολές, πόνος και αγωνία για το κακό που βρήκε τον τόπο μας. Τι θα γίνει από εδώ και πέρα κανείς δεν ξέρει. Το μόνο που γνω-

ρίζω εγώ είναι ότι η μνήμη μου είναι πιο δυνατή από τη φωτιά.

Οι σκέψεις αυτές μου γεννήθηκαν με αφορμή τη συμπλήρωση ενός χρόνου από την καταστροφή που υπέστη ένα σημαντικό κομμάτι των νομών Αρκαδίας και Ηλείας, καθώς θυμήθηκα την επίσκεψη στα καμμένα του Κινημάτος της Χριστιανικής Δημοκρατίας.

Στυλιανός Μόσχος

'Εκκλησία καί πολιτική στην 'Ελλάδα

Όπως προαναγγείλαμε, θά αναφερθούμε στην εισήγηση του π. Βασιλείου Βολουδάκη, πού πραγματοποιήθηκε στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας την 28.9.2008 με μιά εισαγωγική παρατήρηση. Είναι άδευκρινιστο ποιός ακριβώς όργανωσε την εκδήλωση και είναι άγνωστο γιατί δέν επετράπη συζήτηση, ενώ είχε προαναγγελθεί. Έτσι, ενώ στην «'Ενοριακή Εύλογία» (Σεπτ. 2008) αναφέρεται «πρόγραμμα πνευματικού συμποσίου υπό την αιγίδα του Σεβ. μητροπολίτου Πειραιώς κ. Σεραφεΐμ και μέ τη συνεργασία των εκδόσεων «'Υπακοή», από τό ίδιο περιοδικό (τεύχος 'Οκτωβρίου) πληροφορούμαστε ότι πραγματοποιήθηκε μέ πρωτοβουλία των εκδόσεων «'Υπακοή» καί έτεθη υπό την αιγίδα της 'Ι. Μητροπόλεως Πειραιώς.
Εξ άλλου, ενώ εξαγγέλλεται «δημοσία συζήτηση επί της εισηγήσεως» καί μετά την εκδήλωση σέ σχετικό ρεπορτάζ γίνεται λόγος γιά «τοποθετήσεις των συνέδρων επί του θέματος», δέν έδόθη ό λόγος σέ όσους τόν ζήτησαν, γιατί ό εισηγητής μονοπώλησε τό λόγο. Έμεις γνωρίζουμε ότι σέ Συμπόσια, καί μάλιστα πνευματικά, υπάρχει σεβασμός στην έλευθερία του λόγου καί στό διάλογο. Συμπόσιο ή Συνέδριο σημαίνει πολλές εισηγήσεις καί θέ-

σεις, όχι μιά μόνο όμιλία χωρίς αντίλογο.
'Η εισήγηση
Ό π. Βασιλείος ανέπτυξε τό θέμα «'Εκκλησία καί Πολιτική στην 'Ελλάδα: Ένα ταμπού». 'Η όμιλία του ήταν έκτενης, μέ έντονο κηρυγματικό καί κριτικό ύφος, ουσιαστική σέ όρισμένα σημεία, αλλά γενικευτική καί άφοριστική σέ άλλα.
'Αναφέρθηκε στή θεοσέβεια των αρχαίων Έλλήνων καί την πίστη των χριστιανών προγόνων μας, γιά νά τονίσει ότι επί αιώνες όι χριστιανοί συνέδεαν την πνευματική τους ζωή μέ τά θωτικά προβλήματα καί σέβονταν την Ποιμάνουσα 'Εκκλησία. Κατ' αρχήν, προβλήθηκαν όι χριστιανοί πολιτικοί ήγέτες, ό άγιος Κωνσταντίνος, αυτοκράτωρ του Βυζαντίου, καί ό 'Ιωάννης Καποδίστριας, Κυβερνήτης της άπελευθερωθείσας 'Ελλάδας, πού προβάλλεται ως πρότυπο γιά την «πολιτική παράταξη συνειδητών του Καποδίστρια».
Ό π. Βασιλείος άσκησε όξύτατη γενική κριτική στους πολιτικούς της 'Ελλάδας μετά την 'Απελευθέρωση, γιατί μέ την πολιτική τους άπομακρύνουν την έλληνική κοινότητα από την εϋαγγελική παράδοση καί ζωή.
Στράφηκε κατά των Δυ-

τικών καί της 'Αμερικής, ενώ σηματοδότησε στροφή πρós την όμóδοξη Ρωσία. 'Ασκησε κριτική καί πρós τη Διοικούσα 'Εκκλησία, γιατί πολλές φορές συμβιβάστηκε μέ τό Κράτος, άδιαφορώντας γιά τά θωτικά καί πολιτικά πράγματα. 'Ασκώντας «αυτοκριτική», τόνισε ότι ή ευθύνη όλων των κληρικών είναι μεγάλη γιά την πολιτική κατάπτωση της πατρίδας μας.
Γενικά υποστήριξε, ότι ή πνευματική αλλά καί «πása έξουσία» ανήκει στην 'Εκκλησία (έννοεί μόνο την Ποιμάνουσα); καί αϋτή (ή 'Εκκλησία) την παραχωρεί στό Λαό. Γι' αυτό πρέπει όι πολιτικοί νά ύπακούουν στις υποδείξεις (όδηγίες) των κληρικών. Παρά ταϋτα, διευκρίνησε ότι όι κληρικοί δέν επιθυμούν νά αναλάβουν όι ίδιοι κρατικά καθήκοντα. 'Υπάρχουν «διακριτοί ρόλοι, αλλά όχι διακριτοί λόγοι». [Τούτο άποτελεί βελτίωση μίας άλλης άπο-

ψεως του π. Βασιλείου, ότι «τά περί διακριτών ρόλων είναι φληναφήματα»].
Ενώ ό π. Βασιλείος κήρυξε πνευματική καί πολιτική άφύπνιση, άφησε νά αϊωρούνται πλήθος έρωτημάτων, πού άπαιτούν άπαντήσεις:
- Κήρυξε άμείλικτο πόλεμο κατά των κομμάτων, γιατί «κομματιάζουν», ενώ ή 'Εκκλησία ένώνει, όταν ό ίδιος είχε τονίσει σέ άλλη εϋκαιρία (στον «'Ορθόδοξο Τύπο»), πώς ευλόγησε πνευματικά του παιδιά (πιστούς) νά ιδρύσουν κόμμα καί συγχρόνως στράφηκε κατά της «Χριστιανικής Δημοκρατίας». Συμπεριφέρθηκε ως 'Εκκλησία ή ως κόμμα;
- Διαχώρισε τη θέση του από παλαιότερες χριστιανικές σοσιαλιστικές προσπάθειες, αλλά δέν καταδίκασε την κεφαλαιοκρατία.
- Διακρύπτει ότι τό θέμα: «'Εκκλησία καί πολιτική» είναι καθαρά πνευματι-

κό. Όμως, δέν άρκεϊται σέ μιά έκκλησιαστική «όρθοτόμηση» της αληθείας, ούτε συνδυάζει τό λόγο του μέ συνοδικές δημοκρατικές διαδικασίες, αλλά άσκει μόνολογο. Στην 'Ορθοδοξία, ό ένας δέν είναι άλάθης, αλλά άπασα ή 'Εκκλησία συνοδικά έκφρασμένη. Τό «άπαντα κοινά» των Πράξεων δέν επεκτείνεται καί στό διάλογο των πιστών;
- Ό π. Βασιλείος άρέσκειται στην αντίθεση «νά άρχει ό Θεός καί όχι ό Λήμω». Τί έννοεί, όταν λέει ότι ό Θεός δέν σέβεται τό Λήμω; 'Αν μιά φορά λέμε ότι ή 'Εκκλησία δέν είναι ή 'Ιεραρχία, αλλά ό πιστός λαός καί κληρος» καί την άλλη φορά τό Λήμω-Λαό, τόν θεωρούσε εξ όρισμού αντίθετο μέ τη θέληση του Θεού, μήπως έκφράζουμε φόβο πρós τη Δημοκρατία;
- Ό π. Βασιλείος άναζητεί ύποψήφους πολιτικούς από διάφορες ένορίες, ενώ τονίζει ότι ευλόγησε έντεκα νέους νά ιδρύσουν κόμμα καί στή συνέχεια διαβεβαιώνει ότι θά παραμείνουν μόνιμα στή διοίκηση ως ήγέτες, «γιά νά παραμείνει άνόθευτο τό πνεύμα της παρατάξεώς τους!»
'Ερωτήματα, εξ άλλου, προκαλούν όι διατυπώσεις:
- Όι πρόγονοί μας είχαν ήδη άπομονώσει όλους τους λαούς, πού δέν μετείχαν στην έλληνική παιδεία καί ζωή, κηρύσσοντας μέ τόν

κατηγορηματικότερο τρόπο τό «πás μή Έλλην, θάρβαρος».
- «Δέν τούς άρέσει ή Βασιλεία, αλλά τούς πάει «γάντι» ή προτεσταντική πολιτειοκρατία, γιατί μόνον έτσι βάζουν τόν κοσμικό άρχοντα άφεντικό της 'Εκκλησίας, άθετώντας τις οδηγίες του Θεού».
- «... Ό πολιτικός δέν έχει καμμιά σχέση μέ τόν άνθρωπο της 'Εκκλησίας».
- «Όι χριστιανοί πολιτικοί δέν δημιουργούν κόμμα, αλλά παράταξη... στην παράταξη των πιστών, πού είναι μαθητές της 'Εκκλησίας». [Μήπως παίζουμε μέ τις λέξεις;]
Εϋχόμαστε ό π. Βασιλείος νά μήν προκαλέσει σύγχυση καί όπισθοδρόμηση στα πολιτικά πράγματα έν όνόματι της 'Εκκλησίας, αλλά ουσιαστική άφύπνιση, πνεύμα άλληλοκατανόησης καί ανιδιοτέλειας, μακριά από μεσαιωνικές καί παραταξιακές έπάρεσεις. Τό πνεύμα της 'Εκκλησίας δέν είναι κατά πρώτο λόγο επιθετικό, αλλά κατά κύριο λόγο ειρηνικό, διακονικό, καί κοινωνικό, δηλαδή πνευματικό. 'Η έλευθερία, ή δικαιοσύνη, ή ισότητα καί ή συνοδική-δημοκρατική έπικοινωνία είναι δώρα της Νέας Κοινωνίας, πού προσδοκούμε.
Θ. Κουραλίδης

Εγκαταλείπουν οι χριστιανοί τη «Δημοκρατία» του Ιράκ

Τουλάχιστον πενήντα οικογένειες χριστιανών αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη Μοσούλη, στο βόρειο Ιράκ, μετά τό πρόσφατο κύμα δολοφονιών σε βάρος μελών της μειονότητας, σύμφωνα με δηλώσεις αξιωματικού των υπηρεσιών Ασφαλείας την Παρασκευή 10 Οκτωβρίου.
«Περίπου 25 οικογένειες εγκατέλειψαν την Μοσούλη την Τετάρτη και τις ακολούθησαν άλλες 50 την Πέμπτη

εξ αιτίας του φόβου ότι θα γίνονταν στόχος ενόπλων ομάδων», είπε ο Χάλεντ Άμπντελ-Σατάρ στο ειδησεογραφικό πρακτορείο «Φωνές του Ιράκ». Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο των υπηρεσιών ασφαλείας του Ιράκ στην περιοχή, τις τελευταίες ημέρες δολοφονήθηκαν πέντε χριστιανοί.
Η χριστιανική κοινότητα του Ιράκ είναι από τις παλιότερες στον κόσμο. Ωστόσο, μεγάλο μέρος της μετανά-

στευσε στη Συρία και την Ιορδανία μετά την εισβολή των ΗΠΑ τό 2003.
Χριστιανικές οργανώσεις διαμαρτυρήθηκαν πρόσφατα για την κατάργηση του άρθρου 50 του εκλογικού νόμου, που αφορούσε τις νομαρχιακές και δημοτικές εκλογές από τό Ιρακινό κοινοβούλιο την περασμένη εβδομάδα.
Η συγκεκριμένη διάταξη διασφάλιζε την αντιπροσώπευση των χριστιανών στις

αυτοδιοικούμενες δομές των περιοχών όπου ζουν.
(ΑΠΕ)
Νά θυμίσουμε ότι την εποχή του «χασάπης Μ. Ανατολής», του Σαντάρ Χουσεΐν, αντιπρόεδρος της ιρακινής κυβέρνησης ήταν ο χριστιανός Ταρέκ Αζήμ! Σήμερα, μετά τον «εκδημοκρατισμό», που επέβαλλε η «χριστιανική» Αμερική του Τζ. Μπους, στο δύστυχο λαό του Ιράκ, οι χριστιανοί διώκονται!

'Εκδήλωση στίς «'Επάλξεις»
'Η σύγχρονη οικονομική κρίση
Τήν Τετάρτη 22 'Οκτωβρίου καί ώρα 7.00 μ.μ. στην αίθουσα «'Επάλξεις», Ζήνωνος 3, 6' όροφος (πλατεία 'Ομοιοίας), θά πραγματοποιηθεί συζήτηση μέ τό επικαίρο θέμα: «'Η σύγχρονη οικονομική κρίση καί ή πρόταση του έλληνορθόδοξου κοινοτισμού».
Εισηγητές: Στέλιος Παπαθεμελής, πρώην ύπουργός. Έμμ. Μηλιάρáκης, Πρόεδρος της Χ.Δ. Χρύσανθος Λαζαρίδης, Οικονομολόγος. Συντονιστής: Β. Τσούπρας, θεολόγος-κοινωνιολόγος. Εϊσοδος ελεύθερη.

Παμποντιακό Φεστιβάλ Χορού
Η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος, στο πλαίσιο των καταστατικών της σκοπών, που αφορούν τη διάσωση και διάδοση της ιστορίας και του πολιτισμού του Ποντιακού Ελληνισμού, διοργανώνει τό 4ο Πανελληδαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών, με τη συμμετοχή 1.700 περίπου χορευτών-χορευτριών των 360 Ποντιακών Σωματείων-μελών των συνδέσμων της από όλη την Ελλάδα.
Τό 4ο Πανελληδαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών, τό οποίο τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούθλια καί είναι αφιερωμένο στην προστασία του περιβάλλοντος, θά πραγματοποιηθεί τό Σάββατο 18 Οκτωβρίου 2008 καί ώρα 19.00 στο Κλειστό Φαλήρου, με τό συντονισμό καί την επιμέλεια διοργάνωσής του από τό Σύνδεσμο Ποντιακών Σωματείων Νότιας Ελλάδος καί Νήσων.

Χριστιανοί και πολιτική δράση κατά την περίοδο της δικτατορίας (1967-1974)
ΑΝΔΡΕΑ Χ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Κυκλοφορεί τό βιβλίο του Ανδρέα Χ. Αργυρόπουλου «Χριστιανοί και πολιτική δράση κατά την περίοδο της δικτατορίας (1967 - 1974)». Μια ενδιαφέρουσα μελέτη για την αντίσταση καί τους αγώνες του Νίκου Ψαρουδάκη καί της «Χριστιανικής» εναντίον της Δικτατορίας.
Κεντρική Διάθεση: Εκδόσεις «Αρμός»
Μαυροχορδάτου 11, 106 78 Αθήνα, τηλ.: 210-3304196

Η ΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ

«Στήν κατάλληλη χρονική συγκυρία...»

Τήν 3η Ὀκτωβρίου ἤλθε στήν Ἑλλάδα τὸ ἱερό λείψανο τοῦ μεγάλου Ἁγίου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ. Ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἔγινε στήν Παλλήνη Ἀττικῆς, τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, παρουσία πολλῶν Μητροπολιτῶν, ἐκπροσώπων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἱερέων τῆς Μητροπόλεως, ὑπουργῶν τῆς κυβέρνησης, τοῦ πρέσβη τῆς Ρωσίας στήν Ἀθήνα καὶ πλήθους πιστῶν.

Τὸ ἱερό λείψανο τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ παρέλαβε ἀπὸ τὴν 40μελῆ ρωσικὴ ἀποστολὴ, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Νίζνι Νόβγκορντ Γεώργιο, ὁ Μητροπολίτης Μεσογαίας Νικόλαος, ὁ ὁποῖος τὸ μετέφερε στὸν ἐκεῖ ναὸ τοῦ Ἀγ. Τρύφωνος, ὅπου καὶ ἀνεπέμφθη δέσηση καὶ δοξολογία. Στήν Ἱερὴ Ἀκολουθία

μίλησαν ὁ Σεβ. κ. Νικόλαος ὁ ὁποῖος, μεταξύ ἄλλων, εἶπε ὅτι τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου «ἦρθε στήν κατάλληλη χρονικὴ συγκυρία καὶ στιγμή», καθὼς καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Γεώργιος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στήν οὐσία τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἁγίου, πού διδάσκει ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ πιστοῦ εἶναι ἡ ἀπόκτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἄνευ τοῦ οὐοῦ εἶναι μάταιος ὁ ἀγώνας τοῦ χριστιανοῦ. Στὸ τέλος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γεώργιος θροντοφώναξε πολλὰ φωνές, μαζί μὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, πού κατέκλυσε τὸν μεγάλο ναὸ καὶ γύρω ἀπ' αὐτόν, τὸ «Χριστός Ἄνεστη» στὰ ρωσικά καὶ ἑλληνικά, μιμούμενος τὸν χαριτωμένο «Χριστός Ἄνεστη, χαρά μου», πού ἀπηύθυνε ὁ Ἅγιος σὲ ὄσους τὸν ἐπισκέπτονταν.

Στίς 5 Ὀκτωβρίου, ἐτελέσθη στὸν ἴδιο ναὸ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος

τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερώνυμου καὶ μὲ τὴ συμμε-

τοχή Ἀρχιερέων, ἐκπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κυ-

βέρνησης τῶν Ἐνόπων Δυνάμεων, τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας κ.λπ.

Ὁ Μακαριώτατος κ. Ἱερώνυμος μίλησε γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Ἁγίου ἀλλὰ καὶ γιὰ τρέχοντα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα, μετὰ τὸ ἄλλων, εἶπε: «Ὁποῖος θεωρεῖ πὼς ἀπὸ τῆ σιωπῆς ἡ Ἐκκλησία φαίνεται ἀνίσχυρη, δείχνει πὼς ἀγνοεῖ τὸ πὼς ἐνεργεῖ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος... Μπορεῖ κάποιος νὰ ὀμιλεῖ ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ ὁ λόγος τοῦ νὰ εἶναι κενός καὶ ἀνίσχυρος καὶ μπορεῖ κάποιος ἄλλος νὰ σιωπᾷ καὶ ἡ σιωπῆ του νὰ εἶναι μεγαλειώδης δύναμη». Μίλησε γιὰ τὰ ἱερά λείψανα, τὴ χάρις καὶ τὴ θαυματουργικὴ τους δύναμη καὶ ὑπεραμύνθηκε τῆς θέσης τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ταφὴ τῶν θανόντων. Μίλησε ἐπισης, γιὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι οἱ «ἐθνικὲς καὶ φυλετικὲς διαφορές» δὲν πρέπει

νὰ ἐπηρεάζουν αὐτὴν τὴν ἐνότητα.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νόβγκορντ ἀνέγνωσε γράμμα τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Ἱερώνυμο.

Στὸ μεστό νοημάτων γράμμα του, ὁ Πατριάρχης ὀμιλεῖ γιὰ τίς βαθεῖς διαχρονικὲς πνευματικὲς σχέσεις τοῦ ρωσικοῦ καὶ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τόνισε πὼς φέτος συμπληρώνονται 180 χρόνια ἀπὸ τὴν καθιέρωση διπλωματικῶν σχέσεων τῆς τότε Ρωσίας μὲ τὸ νεοσύστατο Ἑλληνικὸ Κράτος.

Τὸ τίμιο λείψανο τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ, μεταφέρθηκε στὸν ἱερό ναὸ Παναγίας Σουμελά Ἀχαρνῶν (Μενιδίου), ὅπου θὰ παραμείνει μέχρι τὴν Κυριακὴ 2 Νοεμβρίου, ὅποτε ἡ πολυμελής ἐκκλησιαστικὴ ρωσικὴ ἀποστολὴ θὰ τὸ παραλάβει καὶ θὰ ἐπιστρέψει στὴ Ρωσία.

Ζώης Μεταξᾶς

τοῦ Γιάννη Ζερβοῦ

τὰ τοῦ Καίσαρος...

Κυριακὴ 12 Ὀκτωβρίου 2008.

«Τῶν θεοφόρων πατέρων τῆς Ζ' Οἰκουμένης Συνόδου» (787). «Κάθε ἐκλογή ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου ἢ διακόνου πού γίνεται ἀπὸ ἄρχοντες, νὰ εἶναι ἄκυρη σύμφωνα μὲ τὸν κανόνα, πού λέει: "Ἄν κάποιος ἐπίσκοπος χρησιμοποίησε κοσμικοὺς ἄρχοντες καὶ ἀπέκτησε μὲσῶ αὐτῶν δύναμη στήν Ἐκκλησία, νὰ καθαιρεῖται καὶ νὰ ἀφοριζέται, ὅπως καὶ ὅλοι ὄσοι ἔρχονται σὲ κοινωνία μαζί του". Ἀπὸ τὸν 3ο κανόνα τῆς Ζ' Οἰκουμένης Συνόδου.

Ἐκποιώσεις ἄκυρες... «Ἄν βρεθεῖ κάποιος ἐπίσκοπος ἢ ἡγούμενος νὰ ἐκποιεῖ σὲ ἄρχοντα ἢ νὰ πωλᾷ σὲ ἄλλο πρόσωπο τμήμα ἀπὸ τὰ ἀγροτικὰ κτήματα τῆς ἐπισκοπῆς ἢ τοῦ μοναστηριοῦ, νὰ εἶναι ἄκυρη ἡ πώληση... νὰ τὰ διαχειρίζεται μὲ τὴν ἴδία ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐποπτεύει...». Ἀπὸ τὸν 12ο κανόνα τῆς Ζ' Οἰκουμένης Συνόδου.

Τρίτη 21 Ὀκτωβρίου 2008. Μνήμη νεομάρτυρα ἁγίου Ἰωάννη Μονεμβασιώτη. «Θεῖον γόνον σε Μονεμβασία ἀνεβλάστηκε, καρποφοροῦντα, Ἰωάννη, τὰς τῆς πίστεως χάριτας. Τῶν γὰρ πατρῶων θεομῶν ἀντεχόμενος, τοὺς ἐκ τῆς Ἄγαρ ἀθλήσας κατήσχυνας». (Ἀπὸ τὸ Ἀπολυτίκιο τοῦ Ἁγίου).

Μαρτύρησε σχεδὸν παιδί. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης μαρτύρησε σὲ ἡλικία μόλις 18 ἐτῶν τὸ 1773 στὴ Λάρισα, διότι ἀρνήθηκε νὰ «σπάσει» τὴ νηστεία τοῦ Δεκαπενταύγουστου. Γιὸς ἱερέα στὸ χωριὸ Γούβα τῆς περιοχῆς τῆς Μονεμβασίας, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν τουρκικῶν ἀντιποίνων λόγῳ τῆς ἐξέγερσης τῶν Ἑλλήνων τὸ 1770, εἶδε τὸν πατέρα του νὰ σφάζεται, ἐνῶ ὁ ἴδιος μὲ τὴ μητέρα του πουλήθηκαν δοῦλοι σὲ κάποιον Τούρκο τῆς Λάρισας. Ὁ τελευταῖος δὲν εἶχε παιδιά καὶ σχεδίαζε νὰ

προσελκύσει τὸν Ἰωάννη στὸ Ἰσλάμ, προκειμένου νὰ τὸν υἱοθετήσῃ. Ὅμως, οὔτε ἡ προοπτικὴ τῆς κοινωνικῆς ἀνάδειξης, οὔτε οἱ ἀπειλὲς πτόησαν τὸν νεό.

Ἐνα παράδειγμα γιὰ τὴ νέα γενιά. Ἡ πίεση γιὰ τὴν κατάλυση τῆς νηστείας στόχευε στήν ἐξάρθρωση τῆς ἀντίστασης τοῦ νέου καὶ στὴ σταδιακὴ ἀπομάκρυνσή του ἀπὸ τὴν πίστη μας. Γιὰ πολλὰς μέρες, ὁ ἀφέντης του τὸν εἶχε κλείσει σὲ ἕνα σταῦλο καὶ τοῦ προσέφερε μόνον κρέας. Ἄν καὶ τελείως νηστικός, ὁ Ἰωάννης ἀρνήθηκε νὰ καταλύσει. Ἔτσι, ντροπισμένος, ὁ ἀφέντης του τὸν μαχαίρωσε, ἀφοῦ τὸν βασάνισε ἄγρια.

Πέμπτη 23 Ὀκτωβρίου 2008. Δύο χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ Νίκου Ψαρουδάκη, ἰδρυτῆ τοῦ Κινήματος τῆς Χ.Δ. καὶ τῆς ἐφημερίδας μας, ὁ ὁποῖος ἔφυγε ἀπὸ κοντὰ μας στίς 23 Ὀκτωβρίου 2006. Μπορεῖ, ὅταν ξεκινούσε τὸ 1953, τὸ ἐγχείρημα τῆς Χ.Δ. νὰ ἐθεωρεῖτο «περιθωριακό», ὁμως ὁ ἀείμνηστος Νίκος Ψαρουδάκης ἐγίνε ἀποδεκτὸς καὶ σεβαστὸς ἀπ' ὅλο τὸ πολιτικὸ φάσμα γιὰ τοὺς ἀγῶνες του.

Γενικὴ ἀναγνώριση. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἱστοσελίδα τῆς «Κομμουνιστικῆς Ὀργάνωσης Ἑλλάδας», πού γράφτηκε

μετὰ τὸ θάνατό του: «Κέρδισε τὸ σεβασμὸ τοῦ λαοῦ μας, χάρις στὴ γενναία στάση του στὰ χρόνια τῆς Χούντας ἀλλὰ καὶ μεταδικτατορικά. Ἀξέχαστα θὰ μείνουν τὰ πρωτοεῖλιδα ἄρθρα του στὴν ἐφημερίδα "Χριστιανικὴ" (...), πού εἶχαν ὡς συνέπεια τὸ κλείσιμο τῆς ἐφημερίδας ἀπὸ τοὺς ΕΣΑτζήδες τοῦ Ἰωαννίδη καὶ τὴν ἐξορία τοῦ Ψαρουδάκη στὴ Γυάρο. (...) Ὅταν ὁ Ἀρειὸς Πάγος χαρακτήρισε "στιγμαῖο" καὶ ὄχι διαρκὲς τὸ φασιστικὸ πραξικόπημα τοῦ 1967, ἔγραψε τὸ ἱστορικὸ ἄρθρο: "Διαρκὲς τὸ δικὸ σας ἐγκλημα, κύριοι Ἀρεοπαγίτες". Ἔτσι, εἶχε τὴν τιμὴ νὰ ξανασυλληφθεῖ ἐπὶ Μεταπολίτευσης (...). Ὁ Νίκος Ψαρουδάκης θὰ μείνει ζωντανός στὴ μνήμη τοῦ λαοῦ μας, ἐπειδὴ στίς κρισιμότερες στιγμὲς τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου βρέθηκε στὸ πλάι του, ἀγωνίστηκε καὶ υπέφερε μαζί του».

Ἡ καρδιά μας ἀνήκει στὴ "Χριστιανικὴ"... Αὐτὰ γράφει μεταξύ ἄλλων μὴ «παρέα οἰκοδόμων» σὲ ἐπιστολὴ τῆς, πού δημοσιεύεται στὸ φύλλο τῆς «Χ» τῆς 5.9.1973: «Κύριε Ψαρουδάκη, δὲν εἶστε μόνος, εἴμαστε ἀμέτρητοι στὸ πλάσι σου. Μπορεῖ αὐτοὶ πού ἔχουν τὴν ἐξουσία νὰ κρατοῦν τίς ἐπίσημες σφραγίδες, τὰ καίρια κουμπιά, τὰ κλειδιά καὶ τίς ἐρπύστρες, ὁμως ἕνα δὲν ἔχουν: τὴν

καρδιά μας κι οὔτε ποτὲ θὰ τὴν ἔχουν. Ἡ καρδιά μας ἀνήκει στὴ "Χριστιανικὴ" στίς ἀρχές τῆς, στὸν κόσμο πού ὑπόσχεται νὰ διαμορφώσει».

Κρίση... «Κολοσοσαία ποσότητα χρημάτων, τρισεκατομμύρια δολάρια, μεταφέρεται ἀπὸ τοὺς ἄπλους πολίτες στὴν κορυφὴ τῆς πυραμίδας τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου, προκειμένου νὰ προστατευθοῦν οἱ πολὺ πλοῦσοι ἀπὸ τίς συνέπειες τῆς ἀπληστίας τους, τῆς ἀνοησίας τους καὶ τῆς ἀπάτης τους» (Ἀπὸ καταγγελία τοῦ Ἀμερικανοῦ συγγραφέα Κρίς Φλόιντ - ΤΑ ΝΕΑ 13.10.2008).

Αὔξηση τῶν ἀνισοτήτων. Ἔτσι καὶ ἄλλωστε, πρὶν τὴ λήψη μέτρων γιὰ τὴν κρίση, τὰ λαϊκὰ καὶ μεσαία στρώματα πλήττονται παγκοσμίως. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ αὔξηση τῆς χρήσης τῶν κήπων γιὰ καλλιέργειες λαχανικῶν, πού παρατηρεῖται στὴ Γαλλία.

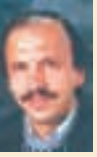
Ἐκφραση κοινωνικοῦ ἀποκλεισμοῦ. Ἔτσι χαρακτηριστικὰ ὁ θεσμὸς τῆς φυλακῆς ἀνηλίκων καὶ ἡ φυλάκιση παιδιῶν σὲ ἡμερίδα τῆς «Πρωτοβουλίας γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν κρατουμένων». (ΕΘΝΟΣ 13.10.2008). Ἦδη, 5000 πρόσωπα ἔχουν υπογράψει κείμενο γιὰ τὴν κατάργηση τῶν φυλακῶν ἀνηλίκων. Εἶναι ἄλλωστε τοῖς πᾶσι γνωστὸ, ὅτι οἱ φυλακὲς εἶναι γιὰ τὰ ἀνήλικα παιδιά «πανεπιστήμιο τοῦ ἐγκλήματος», ὅπως εἶχε ἐπισημάνει καὶ ὁ Νίκος Ψαρουδάκης. Κατὰ συνέπεια, ἡ κατάργησή τους καὶ ἡ ἀντικατάσταση τῆς φυλάκισης τῶν ἀνηλίκων μὲ ἄλλες μορφὲς σωφρονισμοῦ, μόνο καλὰ ἀποτελέσματα μπορεῖ νὰ ἔχει γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς παραβατικότητας τῶν ἀνηλίκων.

Από τον κρατικό παρεμβατισμό στον ανθρωποκτόνο νεοφιλελευθερισμό

του Ηρακλή Κανακάκη

Ο καπιταλισμός, για να επιβιώσει, περνά από αναπαλαιώσεις, μεταμφιέσεις και μεταλλάξεις. Μόνον έτσι υπερβαίνει δυσλειτουργίες και εμπλοκές στην αναπαραγωγή του και εξαπατά τα θύματά του.

Η κρίση του 1929 και το κεύσινανό μοντέλο

Όταν ξέσπασε η κρίση του 1929, που εκδηλώθηκε με πτώση του παγκόσμιου εμπορίου και των διεθνών ανταλλαγών, με γενικευμένη άνοδο της ανεργίας και βραδύτητα πολιτική κρίση, η σωτηρία αναζητήθηκε στο κεύσινανό σχήμα.

Το κεύσινανό μοντέλο έθετε δύο όρους για την επιτυχία του.

Ο πρώτος όρος ήταν οι πρώτες ύλες και δη η ενέργεια να διατηρούνται σε σταθερά χαμηλές τιμές. Άρα ο τρίτος κόσμος να είναι υποταγμένος και εξαρτημένος, για να μπορούν οι μητροπόλεις να έχουν φθηνές πρώτες ύλες.

Ο δεύτερος όρος ήταν η άνοδος του κόστους εργασίας, δηλαδή των εργατικών αμοιβών, να μην ξεπερνά το ποσοστό της παραγωγικότητας.

Η κεύσινανή συνταγή, σε συνδυασμό με το γεγονός του διπολισμού και της ιδεολογικής αντιπαλότητας καπιταλισμού και κομμουνισμού οδήγησαν σε μια ήπια εκδοχή του καπιταλισμού. Αυτό σήμαινε υψηλούς και αδιατάρακτους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης υπό συνθήκες πλήρους απασχόλησης και συνεχή αύξηση της κοινωνικής παραγωγικότητας, που τροφοδοτούσε με κοινωνικά δίκαιο τρόπο την αύξηση κερδών και μισθών.

Οι λαοί των δυτικών κοινωνιών κατέκτησαν, μέσα από κοινωνικούς αγώνες και πολιτικές συγκρούσεις αλληλά και μέσα από πολιτικές αναδιανομές του εισοδήματος, που επέβαλε η κεύσινανή λογική παρεμβατικής διαχείρισης της οικονομίας:

1. ανθρώπινες εργασιακές σχέσεις και ικανοποιητικούς μισθούς,
2. αίσθημα οικονομικής σταθερότητας, κοινωνικής ασφάλειας και παροχές πρόνοιας, χωρίς να λείπουν και οι απαράδεκτες ησυχίες κοινωνικής αδικίας, ανισότητας και φτώχειας.

Η κρίση του κεύσινανού μοντέλου και η νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση

Μέχρι τις αρχές της δεκα-

ετίας του 1970 τα πράγματα πήγαιναν καλά. Όπου το σύστημα παρουσίασε σοβαρή εμπλοκή: αύξηση της τιμής των πρώτων υλών και δη του πετρελαίου, που υπερτριπλασιάστηκε, σοβαρή πτώση των κερδών, στάσιμο πληθωρισμό (ανεργία με υψηλό ποσοστό πληθωρισμού).

Οι νέοι σωτήρες που προβλήθηκαν — κορυφαίοι θεωρητικοί του νεοφιλελευθερισμού, που από τις σημερινές εξελίξεις κρινόμενοι αποδείχθηκαν χαρμαφάνδες και μαθητευόμενοι μάγοι — πρότειναν ως έξοδο από την κρίση τον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό. Τελικά επιβλήθηκε από:

— Διεθνείς οργανισμούς, όπως: Παγκόσμια Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

— Πολιτικά ανδρείκελα και

— Ένα εκτεταμένο δίκτυο μεγαλοδημοσιογράφων, εκδοτικών συγκροτημάτων, καναλαρχών, επισημονικών εταιρειών και ιδρυμάτων, που είχαν ληϊτουργήσει ως δεξαμενές

παραγωγής και διάδοσης της νεοφιλελεύθερης σκέψης.

Έτσι, φθάσαμε στον σημερινό υπαρκτό καπιταλισμό του διεθνούς χρηματιστικού κεφαλαίου και των ανεξέλεγκτων αγορών, που είναι ένα σύστημα καταφανώς ολοκληρωτικό, αφού αμφισβητεί το δικαίωμα στη ζωή και την αξιοπρέπεια· καταλύει δημοκρατικές αξίες και πολιτικές ελευθερίες· αποδομεί εθνικές οικονομίες και κράτη περιέρχονται σε κατάσταση πτώχευσης σε χρόνους ρεκόρ· δημιουργεί

Ίδιωτική πρωτοβουλία και δημόσι

του Θανάση Κουρταλίδη

Τό ατομικό και τό κοινό, τό ιδιωτικό και τό δημόσιο και οί έννοιες του ύπουργού και του λειτουργού έχουν τήν περιπέτειά τους στην κοινωνική μας ιστορία και τήν πολιτική γλώσσα του τόπου. Άνάλογη περιπέτεια έχουν και ή ατομική πρωτοβουλία και ή δημιουργικότητα στό λόγο των πολιτικών μας.

Άπό τήν άριστοκρατική στή δημοκρατική αντίληψη

Στόν άρχαίο έλληνικό κόσμο, στην άρχή έπικρατούσε ή όλιγαρχική-άριστοκρατική όργάνωση των πόλεων-κρατών. Διακρίνονταν οί ίσχυροι των μεγάλων γενών (βασιλείς, ήρωες, γενναίοι πολέμαρχοι), που ξεχώριζαν από τό λαό. Αύτοί άποφασίζουν, αύτοί άναλαμβάνουν πολέμους, αύτοί άναδεικνύονται νικητές ή προστάτες του λαού.

Ίδανικό της άριστοκρατικής κοινωνίας ήταν τό «Αίέν άριστεύειν και ύπείροχον έμμεναι άλλων» (ΟΜΗΡΟΣ: Πάντα έμείς, πρώτοι και άνώτεροι από τους άλλους).

Τά ίσχυρά ήγεμονικά άτομα «πρώτα βούλονται», αύτά μόνο παίρνουν τίς μεγάλες «πρωτοβουλίες» ή έκμεταλλεύονται τό κράτος.

Βέβαια, ή προϊστρία άναφέρει και εύεργέτες των ανθρώπων με δημιουργικές πρωτοβουλίες, όπως ό Προμηθέας, ό Ήρακλής, ό Ίάσωνας και ό Δαίδαλος.

Άμεση δημοκρατία

Στους κλασσικούς όμως χρόνους, κυρίως στην Άθήνα, δημιουργήθηκε ή δημοκρατία των έλεύθερων πολιτών (όχι των δούλων) μετά από μακρές πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις.

Πολιτικοί της εποχής και φιλόσοφοι καταξιώνουν όλους τους πολίτες και όχι μόνο τους δυνατούς ή πλούσιους. Όλοι οί ώρμηοί άνδρες μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα στα κοινά (δημόσια πράγματα), να ψηφίζουν, να άποφασίζουν, να διοικούν και να δικάζουν, προσφέροντας έτσι υπεύθυνα στην προαγωγή και τήν τιμή της πόλεως.

Ή πρωτοβουλία και ή

άποφασιστικότητα γίνονται δώρα και των πολλών. Όμως, κάθε άτομο δέν αφήνεται άσύδοτο στην οικονομική του έπιχειρηματικότητα, για να πλουτίσει υπέρμετρα εις βάρος των άλλων ή να άδιαφορεί για τίς κοινωνικές άνάγκες. Στην άμεση δημοκρατία, οί πολίτες άποφασίζουν με διάλογο στην Έκκλησία του Δήμου για τά κοινά τους συμφέροντα. Αύτοί είναι τό κράτος. Κράτος δέν είναι κάποια άνεξέλεγκτη δύναμη των όλίγων όρατών ή άοράτων έξουσιαστών. Ή πλειοψηφία των πολιτών (Δημοκρατία) όρίζει τρόπους και ή πολιτική παιδεία προβάλλει ιστορικά παραδείγματα και όράματα καλύτερης κοινωνίας, ώστε ή δημιουργικότητα των πολιτών και τά κίνητρα δράσης να μην είναι μόνο ή αυθαίρετη ατομική άπόλαυση και έκφραση, αλλά και ή συνεργασία και ή διαλεκτική άλληλεπίδραση με τους άλλους συμπολίτες. Έτσι, και οί πλούσιοι παραγωγό αγαθών έμπνέονταν από φιλότιμο ή παρακινούνταν από τήν κοινωνική ήθική και τους νόμους (με τό ένδεχόμενο άνταλλαγής περιουσιών) να άναλαμβάνουν μεγάλα κοινωνικά έργα δωρεάν (λειτουργίες) για τήν εύεργεσία του λαού και τήν ενίσχυση της πατρίδος (τριηραρχία, θεωρία, δραματικοί άγώνες κ.ά.). Ή δημιουργικότητα του πολίτη, έτσι, δέν στοχεύει μόνο στό ατομικό κέρδος, αλλά γίνεται άφορμή για κοινωνική προσφορά. Ό «δημόσιος λειτουργός» εύεργετεί τους πολίτες και τιμάται από αυτούς, χωρίς να γίνεται κρατικός καταπιεστής και «ύπουργός έκμετάλλευσης του δημόσιου συμφέροντος.

Οί προοδευτικοί πολιτικοί και διαφωτιστές της εποχής θεωρούσαν τους φανατικούς θρησκευτές του ιδιωτικού συμφέροντος, όχι καταξιωμένους, «έντιμους και νόμιμους», όπως σήμερα, πολίτες αλλά άνόητους και άχρειους ιδιώτες, ώστε ιδιωτεία να σημαίνει στενοκεφαλία και κακοήθεια. Καί τούτο, γιατί πίστευαν ότι προέχει τό κοινό συμφέρον της πόλεως-πατρίδας. Ή πόλη, όπως και ή Έκκλησία των χριστιανών, ήταν σαν τό πλοίο, που με αυτό ταξιδεύουμε, για να σωθούμε και, αν βυθιστεί από τήν άδιαφορία ή τήν άλαζονεία μας, τότε κάθε πολίτης χωριστά μπορεί να χάσει και πλούτο και έλευθερία και ίσως τή ζωή του, τή σωτηρία του.

Κοινοβουλευτική δημοκρατία ή κεφαλαιοκρατική ιδιωτεία

Ή κοινοβουλευτική μας δημοκρατία όμως, κυρίως μετά τό 1989, ταξιδεύει σχεδόν άκυβέρνηση, «χωρίς ηγδάλιο και χωρίς πυξίδα», στα νεοφιλελεύθερα θολά νερά της άναρχης οικονομίας-άγοράς με θρασεμένα τά κίνητρα του ατομικού κέρδους. Τό τραγικό μάλιστα γεγονός, είναι ότι οί κάτοχοι της έξουσίας, διαγκονίζονται να σκυλεύουν τον δημόσιο πλούτο, να περιορίσουν τό Κράτος Πρόνοιας και να άναδειχθούν όχι ύπουργοί-διάκονοι του λαού, αλλά κάπηλοι και καταπιεστές της δημόσιας και καταπιεστές της δημόσιας περιουσίας, άφού δόγμα τους έγιναν οί ιδιωτικοποιήσεις-αποκρατικοποιήσεις. Άποθαρρύνουν όσους διαχειρίζονται τά δημόσια πράγματα με έντιμότητα και προβάλλουν όσους κερ-

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Χριστιανική Δημοκρατία και η εφημερίδα Χριστιανική διοργανώνουν στις 20 και 21 Νοεμβρίου 2008, από 17.00 μέχρι 21.30, Συνδιάσκεψη με γενικό θέμα:

Ευρωπαϊκή Συνθήκη, πολιτικοοικονομικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προβλήματα του ελληνικού λαού. Θα γίνουν εισηγήσεις και παρεμβάσεις σε 15 επιμέρους θέματα και θα αναπτυχθεί ουσιαστικός διάλογος. Οι εργασίες της Συνδιάσκεψης, στην οποία θα συμμετάσχουν πανεπιστημιακοί καθηγητές και άλλοι ειδικοί επιστήμονες, θα διεξαχθούν στην αίθουσα της Ελληνοβρετανικής (Εκπαιδευτικής και αναπτυξιακής) εταιρείας, Ρεθύμνου 1 - 2 Αθήνα (παραπλεύρως του Αρχαιολογικού Μουσείου και του Υπουργείου Πολιτισμού).

Το πλήρες πρόγραμμα θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο της Χριστιανικής.

«Υπουργικές δηλώσεις στο συμφέρον»

δίζουν άσυστολα στίς ιδιωτικές επιχειρήσεις.

‘Ακούμε «δημόσιους λειτουργούς» νά λένε σέ έκδηλώσεις, οργανωμένες από εφημερίδες ή επιχειρηματικούς κύκλους, ότι «ή δημιουργικότητα των νέων μπορεί νά εκδηλωθεί μόνο μέ τήν ιδιωτική πρωτοβουλία» (ύπουργός κ. Φώλιας, Σεπτέμβριος 2008), ή ότι «πρέπει νά συνεχιστούν οι μεταρρυθμίσεις καί νά επεκταθούν οι ιδιωτικοποιήσεις», όπως καί «λιγότερο κράτος καί ενίσχυση τής ελεύθερης-άνόθευτης αγοράς». Καί έτσι φθάσαμε σέ αχαλίνωτες, ανεξέλεγκτες οικονομικές δραστηριότητες ιδιωτών εις θάρος του κοινωνικού συνόλου καί χωρίς εποπτεία μιάς Δημόσιας Αρχής, αφού αυτή επέλεξε ως δόγμα τό ιδιωτικό συμφέρον, πού τό πρακτορεύει.

Οι ύπουργοί τής Κυβέρνησης, μέ σημαία τή φιλελευθεροποίηση αντιδιαστέλλουν τή δημιουργικότητα καί τή δημόσια λειτουργία καί μέ όλιγον θράσος είναι σάν νά όμολογούν άπερίφραστα: «‘Εμείς, στό Δημόσιο, ως ύπουργοί δέν επιδεικνύουμε δημιουργικότητα καί άδυνατούμε νά υπηρετήσουμε έπαρκώς τό δημόσιο συμφέρον. Γι’ αυτό προβάλλουμε μόνο τήν ιδιωτική πρωτοβουλία καί από τή θέση μας άποθαρρύνουμε νά άφοσιωθεί κανείς μέ ζήλο καί άνιδιοτέλεια στή διοίκηση των δημόσιων

επιχειρήσεων». Γι’ αυτό μάς βομβαρδίζουν κάθε τόσο μέ έντυπωσιακούς λόγους καί διακηρύττουν ύπουργοί, όπως ό κ. Παυλόπουλος, ότι «τό δημόσιο είναι ό μεγάλος άσθενής». Τί έννοούν όμως ακριβώς; Όμολογούν αυτοκριτικά, ότι ως εκπρόσωποι του Δημοσίου είναι άκατάλληλοι νά έξυγιάνουν τή δημόσια διοίκηση; Τί κάνουν γι’ αυτήν τήν... άσθένεια του Δημοσίου; Τήν επκαλούνται ως άλλοθι; ‘Η πιστεύουν ότι «τό Δημόσιο, ό μεγάλος άσθενής», είναι άθεράπευτος καί γι’ αυτό επέλεξαν νά υποστηρίξουν τίσ ιδιωτικές επιχειρήσεις; Νά μάς τό πουν καθαρά.

Καί γιατί παραμένουν στή θέση τους; Μήπως γιά νά εκμεταλλευθούν τή δημόσια γραφειοκρατία καί άκόμη καί τή νομοθετική έξουσία, μέ στόχο νά ενισχύσουν τό ιδιωτικό κέρδος των όλίγων καί νά ξεπουλήσουν τό δημόσιο πλούτο στά ιδιωτικά συμφέροντα φίλων τους; ‘Εξ άλλου, πολλοί θρίσκουν τόν τρόπο οι ίδιοι ή μέσφ συγγενών νά συμμετέχουν σέ κερδοφόρες ιδιωτικές επιχειρήσεις, άξιοποιώντας στό έπακρο τήν αύγλη τής έξουσίας τους.

‘Η κρίση τής ντροπής

‘Ετσι, μέ τήν άδιαφορία ή συμπαιγνία των ύπουργών καί των διευθυντών των δημόσιων επιχειρήσεων, μέ τά ύψηλά bonus καί μέ τήν

άδυσία των διευθυντικών στελεχών των τραπεζών (κράτος έν κράτει), πού άμείβονται ύπέρογκα ή πειραματίζονται άνεύθυνα μέ τά χρήματα των καταθετών καί του Δημοσίου, προκαλείται ή οικονομική κρίση καί έπαπειλούνται πτωχεύσεις, άπολύσεις, μείωση του εισοδήματος των εργαζομένων, ώστε νά έπιδεινώνεται ή κοινωνική άνισότητα.

‘Εμείς πληροφορούμαστε κάθε φορά, από τίσ εκθέσεις των τραπεζών καί των ιδιωτικών επιχειρήσεων, τά μεγάλα κέρδη από τόν έτήσιο κύκλο των δραστηριοτήτων τους καί «πειστικά» ότι οι μετοχές τους στό Χρηματιστήριο ήταν «σίγουρες» καί κερδοφόρες καί άξιζε νά τίς αγοράσουμε. Τώρα όμως μέ τήν κρίση, δέν μπορούμε νά έξηγήσουμε πού πήγαν τά κέρδη, ποιοί τά καρπώθηκαν καί γιατί πρέπει τό Δημόσιο, ό λαός, νά πληρώσει καί νά ενισχύσει τίς τράπεζες.

Δέν ύπάρχει άλλη έξήγηση; ‘Υπάρχει διπλό παιχνίδι καί τά μεγάλα κέρδη, τά ιδιοποιούνται οι λίγοι εις θάρος των πολλών, ένω τίς προκαλούμενες κρίσεις καί ζημιές, τίς φορτώνουν στους πολλούς, γιά νά μη πληρώσουν οι λίγοι, οι ίδιοι άσύδοτοι εκμεταλλευτές.

‘Ιδού ή άπογύμνωση του κεφαλαιοκρατικού Φιλελευθρισμού!

Είναι ή ώρα τής καταδίκης...

‘Ενα όνειρο που γκρεμίστηκε

του Κωνσταντίνου Μπλάθρα

Η Αμερική είναι το σπέρνο καί —ξέρω ότι πολλοί έχουν αντίρρηση— ωραιότερο παιδί της ευρωπαϊκής Αναγέννησης καί του Διαφωτισμού. Είναι το σύγχρονο γέννημα θρησκευτικών, φιλοσοφικών, ανθρωπολογικών καί κοινωνικών ζυμώσεων, οι οποίες ξεκίνησαν μέ το χτίσιμο του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη, τη διαμαρτυρία της Μεταρρύθμισης, την παπική Αντιμεταρρύθμιση, τους θρησκευτικούς πολέμους, τη Γαλλική Επανάσταση, τον ανταγωνισμό των ευρωπαϊκών δυνάμεων για την παγκόσμια κυριαρχία καί τέλος, τους δύο παγκόσμιους πολέμους.

Μέσα από αυτές τις ωδίνες γεννήθηκε η Αμερική, κυρίως σαν όραμα: μια ειρηνική καί πλούσια χώρα, πέρα από τον ωκεανό, με ελευθερία καί δημοκρατία. Αυτή η ουτοπία μιας μακάριας ζωής, ενός παραδείσου επί της γης, οδήγησε εκατομμύρια μετανάστες από όλο τον κόσμο, αλλιά κυρίως από την Ευρώπη —για τους Αφρικανούς δεν μιλάμε— καί έκαί μεταφορά τους ήταν ακούσια— στην αναζήτηση αυτής της ουτοπίας, που στην κοινή γλώσσα ονομάστηκε «αμερικανικό όνειρο».

Δεν χρειάζεται, νομίζω, να πω ότι τα όνειρα είναι συνήθως απατηλά. Κρύβουν την πραγματικότητα καί την αληθινή Ιστορία, που αυτή μόνη μπορεί να παράξει—δί’ αιμάτων καί οδυνών πολλών πάντοτε— δικαιοσύνη καί ειρήνη. Ας μη μακρύνουμε, όμως, τόσο τις σκέψεις μας. Αρκεί ε-

δω να πούμε ότι το αμερικανικό όνειρο σπηρίχθηκε κυρίως στο χρήμα. Με το χρήμα αγοράζεις την ελευθερία σου καί το άσυλο του ιδιωτικού σου παραδείσου. Κάθε δικώκμενος καί κυνηγημένος, είτε από την πείνα, είτε από τις περιστάσεις, ονειρευόταν κάποτε να περάσει τον Ατλαντικό. Εκεί, στη νέα χώρα, πέραν της μυθικής Ατλαντίδας, του αρκούσε να ασχοληθεί «με τη δουλειά του» καί το χρήμα. Με τα δολλάρια δεν έτρωγε μόνο ψωμί, αλλιά αγοράζε καί την ψυχία του, την ασφάλειά του, το σεβα-

σμό, την ισοπολιτεία (του χρήματος κυρίως), κέρδιζε, κατά το δη λεγομενον, την ελευθερία του.

Γι’ αυτό καί δεν είναι μικρό πράγμα, ούτε η 11η του Σεπτεμβρη του 2001, μηδέ ο Σεπτέμβρης του 2008. Το πρώτο που πληγώθηκε ήταν το αίσθημα της ειρήνης καί της ασφάλειας σε μια χώρα, που δεν γνώρισε τον πόλεμο από το 1865, όταν τελείωσε ο αμερικανικός εμφύλιος. Τώρα, γκρεμίζεται το ισχυρότερο θεμέλιο αυτής της Ουτοπίας, που δεν είναι κυρίως το δολλάριο, αλλιά η σχεδόν μεταφυσική πίστη ότι το κέρδος μπορεί να ρυθμίσει όχι μόνο την αγορά, αλλιά καί να εξασφαλίσει την ελευθερία! Εξ ου καί ο «φονταμενταλισμός της αγοράς», όπως τον ονομάζει ο —κατ’ ε-ξοχήν ιδίως της— Τζορτζ Σόρος, στο καινούργιο του βιβλίο (βλ. εφ. «Το Βήμα», 5/11).

«Οι ιδέες αποτελούν μία από τις κύριες εξαγωγές μας (των ΗΠΑ)», γράφει ο έτερος προπαγανδιστής της Ουτοπίας καί του τέλους της Ιστορίας, ο Φράνσις Φουκουγιάμα (εφ. «Το Βήμα», 12/11). «Η πρώτη», συνεχίζει ο Φουκουγιάμα, περιγράφοντας τις δύο μείζονες αμερικανικές ιδέες του τέλους του 20ού αιώνα, «είναι μια ορισμένη αντίληψη για τον καπιταλισμό», εννοώντας τον άκρατο φιλελευθερισμό, για το θάνατο του οποίου—όπιο πραγματικό— θρηνολογεί ο δικός μας Α. Ανδριανόπουλος (βλ. σχετικά στα «9 μποφόρ» της «Χ»).

«Η δεύτερη μεγάλη ιδέα ήταν ότι, γινόμενη η Αμερική πρωταθλήτρια της φιλελεύθερης δημοκρατίας στον κόσμο, θα χάραζε τον καλύτερο δρόμο προς μια ανθηρή καί πιο ανοιχτή διεθνή τάξη πραγμάτων». Ευτυχώς όμως, που το τέλος δεν ήταν όπως το οραματίστηκαν οι Αμερικανοί, λίτρες άλλωστε της παραφιλολογίας του 666 καί του αποκαλυπτικού τέλους. Εκείνο που τελειώνει ίσως, είναι η Αναγεννησιακή καί Διαφωτιστική πίστη ότι ο άνθρωπος είναι μόνος του, αυτόνομος καί αυτοδύναμος. Εκείνο που τελειώνει είναι η ψευδαισθηση ότι το χρήμα αγοράζει τα πάντα. Εκείνο που τελειώνει, επίσης, είναι η χιμαιρική ιδέα ότι η ανάπτυξη, ο σέναος πλουτισμός, μπορεί να εί-

ναι μια γραμμή που δεν τελειώνει πουθενά.

Με την κατάρρευση του χρήματος —γιατί αυτό ζούμε βδομάδες τώρα— θα αρχίσει να φαίνεται το αληθινό του κόστος. Γιατί, οι έμποροι τουλάχιστον θα πρέπει να το ξέρουν καλά, πίσω από το κέρδος υπάρχει πάντοτε το κόστος. Ακόμα καί όταν ισοσκελίζεται ή υπερκαλύπτεται από την καληζούσα κερδοφορία. Καί το κόστος δεν είναι μόνο σε χρήμα. Ανθρώπινο κρέας αλέθει το κέρδος, μα κύρια αλέθει την ψυχή μας. Το πρώτο που πουλάς είναι το τομάρι σου: «Αν η μοναδική βάση ενός οικονομικού καθεστώτος είναι το δέλεαρ του κέρδους, τότε αυτό οδηγεί σε έναν σκληρό ανταγωνισμό καί σε μια εγωιστική φιλοδοξία, που εξωθούν τους ανθρώπους να ενδιαφέρονται περισσότερο για τα μέσα της ζωής, παρά για την ίδια τη ζωή».

Αυτά τα είπε ένας αληθινός ανειροπόλος, ο αιδεσιμώτατος Μάρτιν Λουθερ Κινγκ. Καί για να μη φανεί ότι εκθρεύομαι τους Αμερικανούς με αυτά που γράφω θα τελειώσω με τα λόγια του δόκτωρος Κινγκ, ο οποίος λέει απευθυνόμενος στην Αμερική: «Με την επιστημονική σου μεγαλοφυία έκανες τον κόσμο μια γειτονιά, δεν χρησιμοποίησες όμως την πνευματική καί ηθική σου ευφυία, για να τον κάνεις καί μια αδελφότητα.» Καί λίγο πιο κάτω, στην «Επιστολή Παύλου στους Αμερικανούς», λέει προφητικά: «Αλλιά, Αμερικανοί, υπάρχει κίνδυνος να χρησιμοποιήσετε κακώς την κεφαλαιοκρατία σας. Τονίζω πάντα πως η αγία του χρήματος είναι η ρίζη πολλών συμφορών...».

Ο αιδεσιμώτατος Κινγκ δολοφονήθηκε στις 4 Απρίλη του 1968, τότε που ο κόσμος γνώριζε την τελευταία μεγάλη, την πρώτη παγκόσμια, επανάσταση. Σήμερα, οι Αμερικανοί καί ο κόσμος δεν αποκλείεται να θυμηθούν τα λόγια του. Αν καί μαύρο Πρόεδρο μπορεί να δούμε, αλλιά την Αμερική έτσι όπως την είδαμε στα μάτια εκείνου του πύρινου μαύρου πάστορα, που έμεινε στην Ιστορία με τη φράση: «I have a dream» («Έχω ένα όνειρο»), που την ξεστόμισε μπροστά στις πύλες του Αμερικανικού Καπιτωλίου, μάλλον δεν θα τη δούμε ποτέ ξανά!

των Ι. Αγγελόπουλου και Γ. Παπαδόπουλου, θεολόγων

Πληροφορηθήκαμε από τα Μέσα Ενημέρωσης για τη νέα εγκύκλιο του υπουργείου Παιδείας σχετικά με τη διδασκαλία των μαθητών στο μάθημα των θρησκευτικών. Έκκληση μας προξένησε και η απόφαση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου και το σκεπτικό της εγκυκλίου. Γι' αυτό θέλουμε να καταγράψουμε κάποιες σκέψεις επί του θέματος:

❶ Πάγια θέση του Υπουργείου Παιδείας ήταν η απαλλογία από το μάθημα των θρησκευτικών να ισχύει για τους μαθητές που ήταν αλλόθρησκοι και αλλόδοξοι. Αυτό ίσχυε μέχρι σήμερα με βάση την εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ (61723/Γ2/ 13.6.2002), γνωστή ως «εγκύκλιο Γκεσουίτη» (ήταν ο αρμόδιος υφυπουργός τότε). Σύμφωνα με αυτή, μαθητές αλλόδοξοι ή αλλόθρησκοι και όχι μόνο, πάντοτε με αίτησή τους και όχι αυτεπάγγελτα, είχαν δικαίωμα απαλλαγής από το μάθημα των θρησκευτικών. Η εμπειρία πολλών συναδέλφων μας από τα σχολεία μάς βεβαιώνει ότι πολλοί αλλόθρησκοι ή αλλόδοξοι ή και άθεοι, κατά δήλωσή τους, μαθητές παρακολουθούσαν το μάθημα των θρησκευτικών και συμμετείχαν ενεργώς και με ενδιαφέρον σε αυτό, χωρίς να κάνουν χρήση αυτού του δικαιώματος της απαλλαγής. Τι εξυπηρετεί, λοιπόν, η νέα εγκύκλιος;

Γνωμοδότηση Στε

❷ Σε παλαιότερη γνωμο-

Χωρίς σοβαρή σκέψη η εγκύκλιος

δοτική πρόταση του Συμβουλίου της Επικρατείας επί Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος για το διορισμό και ετεροδόξων δασκάλων στα δημοτικά σχολεία¹ αναφερόταν ότι, εάν το μάθημα των θρησκευτικών είχε θρησκευτικό χαρακτήρα, δεν θα μπορούσαν να τύχουν απαλλαγής οι μαθητές, θα ήταν δηλαδή απολύτως υποχρεωτικό. Η απαλλογία από το μάθημα των θρησκευτικών εσφαλμένα θεωρείται ως προστασία της συνειδήσεως και της ανεξίθρησκας των μαθητών. Αυτό συμβαίνει, επειδή στο μυαλό πολλών ανθρώπων, λανθασμένα, ταυτίζεται το μάθημα των θρησκευτικών με την εκκλησιαστική κατήχηση, που γίνεται στις ενορίες. Το μάθημα των

θρησκευτικών είναι μάθημα ενταγμένο στο πλαίσιο του ελληνικού σχολείου και εκπληρώνει παιδαγωγικούς και όχι εκκλησιαστικούς σκοπούς. Η ελληνική κοινωνία, μέσω των εκπαιδευτικών της, που νομοθετούν, επιθυμεί να διδάσκονται τα παιδιά, ανάμεσα στα άλλα γνωστικά αντικείμενα και το φαινόμενο της θρησκείας, με ιδιαίτερη βαρύτητα στη θρησκευτική παράδοση της χώρας, δηλαδή στα δόγματα και στη ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Νόμος Κακλαμώνη

Οι σκοποί της παιδείας γενικώς και του μαθήματος ειδικότερα είναι γνωσιολογικοί: να γνωρίσουν οι μαθητές, όχι να πιστέψουν ή να ενταχθούν σε μια θρησκευτική

κοινότητα. Αντιγράφουμε από την ισχύουσα νομοθεσία: Στον βασικό νόμο για την παιδεία (Ν. 1566/1985, άρθρο 1) αναγράφεται επί λέξει ότι η εκπαίδευση υποβοηθεί τους μαθητές να «γίνονται ελεύθεροι, υπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολίτες, να υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τη δημοκρατία, να εμπνέονται από αγάπη προς τον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης. Η ελευθερία της θρησκευτικής τους συνείδησης είναι απαραβίαστη». Πώς επιβεβαιώνεται από την παρούσα εγκύκλιο του αρμόδιου οργάνου της Πολιτείας ο

σεβασμός και η προσήλιωση της στο δικό της Νόμο;

Οδηγίες παιδαγωγικού

Η υλοποίηση αυτού του στόχου γίνεται με τις οδηγίες του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα των θρησκευτικών², όπου διαβάζουμε: «Σκοπός του μαθήματος της ορθόδοξης χριστιανικής αγωγής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι:

- 1) Να ενημερωθούν οι μαθητές για την υφή του θρησκευτικού φαινομένου.
- 2) Να γνωρίσουν ιδιαίτερα το Χριστιανισμό, κατ' εξοχήν την Ορθοδοξία, και να τοποθετηθούν υπεύθυνα.
- 3) Να αξιοποιήσουν την προσφορά του μαθήματος, ώστε να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη του θρησκευτικού

μηνύματος του Ευαγγελίου και να καλλιεργήσουν το ήθος και την προσωπικότητά τους, να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στον σύγχρονο κοινωνικό προβληματισμό και να βοηθηθούν να πάρουν έμπρακτα θέση».

Μάλιστα, μεταξύ των «βασικών κριτηρίων για την παρουσίαση της διδακτικής ύλης» αναγράφονται: «Απαιτούμενη στάση απέναντι στους αλλόπιστους, τους ετερόδοξους, τις προβληματικές ή αντίθετες ιδεολογίες και αντίστοιχα κινήματα: έγκυρη ενημέρωση, ανάληψη, ερμηνεία. Συμπαράθεση απόψεων (αμερόληπτη και αντικειμενική). Τεκμηριωμένη, ακριβοδίκαιη, εποικοδομητική και νηφάλια κριτική (και αυτοκριτική). Σεβασμός των εκπαιδευτικών τους. Αγωγή για μαρτυρία και ομολογία ή διάλογο (όπου αυτός είναι δυνατός), καθώς και για άμυνα (όπου είναι αναπόφευκτο). Αποφυγή προσηλυτικών χαρακτηρισμών, υποτίμησης, περιφρόνησης, γελοιοποίησης, πολεμικής και φανατικής αντίθεσης».

Ντεμπρέ και Μουζέλης

❸ Είναι ενδιαφέρον ότι στη Γαλλία, στην οποία πάνω από εκατό χρόνια δεν διδάσκεται ειδικό μάθημα θρησκευτικών, ο διανοητής Ρεζίς Ντεμπρέ εισηγείται την επαναφορά της συστηματικής διδασκαλίας του θρησκευτικού φαινομένου, το οποίο κατ' αυτόν συνδέεται με τον πολιτισμό, την τέχνη και τα γράμματα, μέσα από τα συ-

Συνέχεια στη σελ. 10

του Νικήτα Αλιπράντη, Καθηγητή Νομικής Θράκης

Γνωστικό και όχι κατηχητικό το μάθημα

Στη μέση του καλοκαιριού εκδόθηκε εγκύκλιος για το μάθημα των θρησκευτικών, δίνει το δικαίωμα στο γονέα με απλή δήλωσή του, χωρίς να επικαλείται κάποιο λόγο, να αρνείται να παρακολουθεί το παιδί του το μάθημα αυτό.

Τι συμβαίνει αλλού;

Επιβάλλεται μια τέτοια απόφαση από τη θεμελιώδη ελευθερία της συνειδήσεως, και μάλιστα όπως αυτή ερμηνεύεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου; Η απάντηση είναι αρνητική. Η επίκληση της ελευθερίας αυτής οφείλεται στο ότι Ελληνικές Αρχές, ωθούμενες ίσως και από προσωπικές επιλογές μελών τους, γίνονται «βασιστικότερες του βασιλέως» σε σχέση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Η ιδέα να είναι ο γονέας α-

πόλυτος ρυθμιστής της παιδείας του παιδιού του στο μάθημα των θρησκευτικών, σύμφωνα με τη δική του προσωπική ιδεολογία, έχει ως αφετηρία τη Γερμανία, όπου είναι από μακρού ισχύον δικαίωμα. Είναι γνωστό ότι στη δυτική Ευρώπη, λόγω των ιστορικών στρεβλώσεων της χριστιανικής πίστης από το Ρωμαιοκαθολικισμό και τον Προτεσταντισμό (που δεν είναι μόνο παρελθόν), υπάρχει ευρεία, και μάλιστα επιθετική, άρνηση της χριστιανικής πίστης. Στη Γερμανία μάλιστα, ο ισχύων φόρος υπέρ της Εκκλησίας έχει εντείνει, εύλογα, την αρνητική στάση μεγάλου μέρους πληθυσμού. Όλα αυτά βέβαια δεν δικαιολογούν ούτε την απόλυτη απουσία κάθε θρησκευτικής διδασκαλίας στα σχολεία — πράγμα που επέ-

φερε στη Γαλλία φοβερή απαιδευσία στα θέματα αυτά και σήμερα επιχειρείται η άμβλυση της —, ούτε το απόλυτο δικαίωμα των γονέων να προσδιορίζουν, με βάση τις δικές τους επιλογές ζωής, το αν θα ακούσουν τα παιδιά τους θρησκευτικό μάθημα, όπως στη Γερμανία. Μόνο σε κοινωνίες όπου επιβιώνει, συνειδητά ή όχι, μια ιεραρχική και αυταρχική αντίληψη της οικογένειας, δηλαδή των γονέων έναντι των παιδιών, εξηγείται μια τέτοια ρύθμιση.

Στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, το μάθημα των θρησκευτικών λειτουργεί σε ένα πολύ διαφορετικό πολιτιστικό περιβάλλον και έχει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα, που παραγνωρίζεται από τους θιασώτες δυτικοευρω-

παϊκών μοντέλων. Σε εμάς, το μάθημα αυτό απέβλεπε και αποβλέπει στη γνώση μιας θεμελιώδους και ανατρεπτικής διάστασης της ελληνικής ιστορικής συνείδησης, υπάρχει δηλαδή για να μάθουν τα παιδιά την απόφαση που δίνει η χριστιανική θρησκεία στα μεγάλα υπαρκτά ερωτήματα του ανθρώπου, σε αντιπαράθεση μάλιστα με άλλα θρησκευτικά και ομολογίες, στοιχείο που είναι και αναπόσπαστο τμήμα της ελληνικής ιστορικής αυτοσυνειδήσεως. Με άλλα λόγια, το μάθημα των θρησκευτικών έχει γνωστικό και όχι κατηχητικό χαρακτήρα. Τα παιδιά, από τα οποία θα λείψει αυτή η μάθηση, θα έχουν κολλοβή παιδεία ως προς αυτή τη διάσταση του ανθρώπινου και του ελληνικού προβληματισμού.

Είναι καίριο αυτή η διάσταση της πραγματικότητας (το «είναι») να διακρίνεται στην Ελλάδα, ως προς το μάθημα των θρησκευτικών, από το «δέον», δηλαδή την απαίτηση αποδοχής της χριστιανικής πίστης. (Στη δυτική Ευρώπη διαφορετικές ιστορικές εμπειρίες έχουν δημιουργήσει την αντίληψη ότι το μάθημα αυτό έχει, έτσι και αλλιώς, κατηχητικό χαρακτήρα, όπως αυτό εμφανίζεται σε σχετικά πρόσφατη απόφαση της Συμβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, που βέβαια είναι απλή έκφραση γνώμης, χωρίς κανένα δεσμευτικό χαρακτήρα). Είναι αυτονόητο ότι τα παιδιά είναι απόλυτα ελεύθερα να κάνουν τις δικές τους επιλογές και να δεχθούν ή να αρνηθούν τη χριστιανική πίστη.

Όλα αυτά σημαίνουν ότι δεν θα έπρεπε με απλή δήλωση του γονέα να αποκλείεται το παιδί από το μάθημα των θρησκευτικών στην Ελλάδα, με την επίκληση της ελευθερίας της συνειδήσεως. Η εγκύκλιος του 2003, που επέτρεπε στο γονέα παιδιού, το οποίο δεν είναι χριστιανός ορθόδοξος (δεν έχει δηλαδή βαπτισθεί), να το δηλώσει, προκειμένου αυτό να εξαιρεθεί από το σχετικό μάθημα, έληξε τη θεμελιώδη ζητήματα της ελευθερίας της συνειδήσεως κατά ανεπίληπτο τρόπο. Η νέα εγκύκλιος όχι μόνο επιτρέπει να κολλοβωθεί η παιδεία του παιδιού, αλλά και εκφράζει παρωχημένη αυταρχική αντίληψη ως προς τη θέση του γονέα έναντι του παιδιού και τελικά ούτε την ελευθερία της συνειδήσεως υπηρετεί, αφού ο γονέας είναι ενδεχόμενο να την προσβάλλει στο πρόσωπο του παιδιού, προβάλλοντας τη δική του κοσμοθεωρία.

ΣΑΚΑΣΒΙΛΙ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ Ο ΓΚΡΟΥΕΦΣΚΙ Δημοψήφισμα για το «Σκοπιανό»

του Δαμιανού Βασιλειάδη,
μέλους της Κ.Ε. του ΔΗΚΚΙ

Ο Δαμιανός Βασιλειάδης, εκπαιδευτικός και μέλος της Κ.Ε. του ΔΗΚΚΙ, απευθύνει την παρακάτω ανοικτή επιστολή στην πολιτειακή και πολιτική ηγεσία της χώρας:

Η τελική πρόταση του κατ' ευφημισμόν διαμεσολαβητή των Ηνωμένων Εθνών και κατ' ουσίαν πράκτορα των ιμπεριαλιστικών σχεδίων των ΗΠΑ εναντίον της Ελλάδας δεν άργησε να έρθει.

Η πρόταση «Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας» καθιερώνει σταδιακά την επικράτηση του ονόματος «Δημοκρατία της Μακεδονίας», που αποτελεί διεθνώς τη νομιμοποίηση της διεκδίκησης ολόκληρης της γεωγραφικής περιοχής με το όνομα «Μακεδονία» από τα Σκόπια, αφού ο όρος «Δημοκρατία» δεν είναι προσδιοριστικός της εθνότητας και της γλώσσας, όπως ο όρος «Μακεδονία». Δεν έχει καμμία απολύτως σημασία αν λέγεται «Βόρεια» ή «Άνω» ή «Νέα», σημασία έχει ότι λέγεται «Μακεδονία». Και αν λεγόταν, π.χ., «Δικτατορία της Βόρειας Μακεδονίας», τι θα άλλαζε στο θέμα της εθνότητας και της γλώσσας, στο θέμα δηλαδή της ταυτότητας αυτού του κράτους; Απολύτως τίποτα. Φαίνεται ότι ο made in USA διαμεσολαβητής Νίμιτς μάς περνάει, εκτός από εθελόδουλους και υποτακτικούς των ΗΠΑ, και ηλίθιους.

Η πρόταση αυτή, στην ουσία υπονομεύει την εθνοπολιτιστική διάσταση και ιστορική συνέχεια της Μακεδονίας και νομιμοποιεί με τον τρόπο αυτόν, την ύπαρξη ξεχωριστής από την Ελλάδα εθνοτικής και γλωσσικής οντότητας. Αυτός ήταν ο στόχος της όλης διαπραγματευτικής διεκδικητικής, τον οποίο προσπάθησαν να επιβάλουν με αφόρτες πιέσεις, από τα παρασκήνια, οι ΗΠΑ.

Θα πρέπει, λοιπόν, να συνειδητοποιήσουμε ότι το όνομα είναι το όχημα του αλυτρωτισμού και του επεκτατισμού. Συνεπώς, ούτε η σύνθετη ονομασία με γεωγραφικό προσδιορισμό για όλες τις χρήσεις μας κατοχυρώνει.

Ο Γκρούεφσκι, σε ένα ξέσπασμά του και σε κλίμα επικίνδυνης υπερεθνιστικής υστερίας, κλιμακώνει τις αλυτρωτικές του διεκδικήσεις για την ελληνική Μακεδονία, προβάλλοντας νέες απαιτήσεις για την αναγνώριση μακεδονικής εθνότητας και γλώσσας, που αποτελούν την άλλη όψη της διεκδίκησης του ονόματος «Μακεδονία». Γιατί, είτε αναγνωρίσουμε τους γείτονές μας με απλή ή σύνθετη ονομασία, που να περιέχει τον όρο «Μακεδονία», είτε αναγνωρίσουμε μακεδονική εθνότητα και γλώσσα είναι ένα

και το αυτό πράγμα. Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για την μονοπώληση της μακεδονικής ταυτότητας

Ανιστόρητοι και ανίδεοι είναι για το λόγο αυτόν, όσοι αποδέχονται επίσης τον γεωγραφικό προσδιορισμό ως «Άνω» ή «Νέα Μακεδονία» ή «Βόρεια Δημοκρατία της Μακεδονίας» ή οποιοδήποτε άλλο όνομα που να περιέχει το όνομα «Μακεδονία», για το κράτος των Σκοπίων, γιατί οι Σκοπιανοί δεν θα πάψουν ποτέ να ισχυρίζονται ότι υπάρχει η αλυτρωμένη Άνω ή Βόρεια Μακεδονία ή η Νέα Μακεδονία και η αλύτρωτη, που σημαίνει ότι πρέπει να απελευθερωθεί η Νότια ή η Κάτω ή η Παλιά Μακεδονία, που είναι υπό κατοχή

Δεν θα πάψουν ποτέ να διεκδικούν την ελληνική Μακεδονία, τη Μακεδονία του Αιγαίου, όπως την αποκαλούν. Μόνιμος στόχος τους είναι και παραμένει το λιμάνι της Θεσσαλονίκης και η έξοδός τους στο Αιγαίο, εφόσον καταφέρουν, με δική μας ευθύνη, (ο «δούρειος ίππος» είναι πάντοτε εντός των τειχών), να φέρουν τον τίτλο «Μακεδονία» ως κρατική τους οντότητα.

Ο Γκρούεφσκι, δεν υπάρχει αμφιβολία, είναι ο Σακασβίλι των Βαλκανίων. Γιατί πίσω από την αμερικανοσπουδαγμένη ηγεσία των Σκοπίων, όπως ακριβώς και στην Τυφλίδα, βρίσκεται ο αγγλοαμερικανικός ιμπεριαλισμός, που χρησιμοποιεί τους εμπνευσμένους αυτούς «δημοκρατικούς» δικτατορικούς ως μαριονέτες για την επίτευξη των γεωστρατηγικών τους συμφερόντων. Δεν υπάρχει αντίθεση ανάμεσα στους λαούς της Ελλάδας και των Σκοπίων, αλλά εναντίωση στα ιμπεριαλιστικά σχέδια των ΗΠΑ, που δημιουργούν τα προβλήματα.

Απέναντι σε αυτήν την πραγματικότητα και στον κίνδυνο να ακρωτηριαστεί η Ελλάδα στα βόρεια σύνορά της, υποθηκεύοντας το μέλλον της ελληνικής Μακεδονίας στις αλυτρωτικές και συνεπώς επεκτατικές ορέξεις των γειτόνων μας, θα πρέπει η Ελληνική Κυβέρνηση και τα κόμματα της Ελληνικής Βουλής να βροντοφωνάξουν ένα ηχηρό «ΌΧΙ», διακηρύσσοντας προς όλες τις κατευθύνσεις, προς «άσπονδους φίλους και συμμάχους» και εκφρασμένους εχθρούς της πατρίδας μας, ότι δεν διαπραγματεύομαστε το όνομα «Μακεδονία».

Η Κυβέρνηση έχει ιστορικό χρέος να προβεί σε δημοψήφισμα, για να αποφασίσει ο κυρίαρχος λαός στο έρωτημα που να διασυνδέει την ένταξη του γειτονικού κράτους στο ΝΑΤΟ και στην ΕΕ με συγκεκριμένους όρους για την ονομασία, οι οποίοι θα κατοχυρώνουν διεθνώς και στο δικαστικό την ιστορική αλήθεια και εδαφική ακεραιότητα της ελληνικής Μακεδονίας.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Χριστιανική Εναλλακτική Κίνηση Εκπαιδευτικών (Χ.Ε.Κ.)

Συναδέλφισσες, συνάδελφοι

Αυτές τις μέρες της χρηματοπιστωτικής κρίσης, μια κραυγή πανικού ακούγεται από παντού: «Να σωθεί το Σύστημα». Δηλαδή το αρρωστημένο οικονομικό οικοδόμημα της κεφαλαιοκρατίας, που κινδυνεύει μήπως να καταρρεύσει; Δηλαδή τη «μηχανή» που έχουν στήσει οι λίγοι και όπου το χρήμα παράγει χρήμα και στην οποία δεν συμμετέχουν και δεν την ελέγχουν οι απλοί πολίτες κάθε κράτους;

Είναι φανερό ότι η απληστία και η έλλειψη αξιών, βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας μέσα στην οποία ζούμε και της οικονομίας στην οποία κινούμαστε, οδήγησαν για άλλη μία φορά στην παθολογία και την αναδιανομή του χρήματος εις βάρος πάντοτε των πολλών, αφού αυτοί τελικά θα κληθούν να πληρώσουν τη σωτηρία του «Συστήματος». Φυσικά, σε κάθε κράτος, οι κύριοι τομείς που θα κληθούν να συρρικνωθούν είναι η Υγεία και η Παιδεία. Τουλάχιστον, στη δική μας χώρα αυτό συμβαίνει από καταβολής Νεοελληνικού Κράτους.

Ποια είναι όμως η εικόνα της Παιδείας στην Ελλάδα σήμερα;

Γεγονός αποτελεί, ότι στην ελληνική κοινωνία σήμερα όλοι, μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί και ίσως το ίδιο το ΥΠ.Ε.Π.Θ., απαξιώνουν και δεν εμπιστεύονται την παρεχόμενη Παιδεία.

Στην εποχή της «μετανεωτερικότητας» και της «παγκοσμιοποίησης», θα πρέπει να δούμε με άλλη ματιά τις αλλαγές σε όλους τους τομείς του βίου μας, άρα και στην Παιδεία.

Παλιότερες αναλύσεις αναδείκνυαν τη λειτουργία της Εκπαίδευσης ως μηχανισμού αναπαραγωγής της κυρίαρχης ιδεολογίας και των ανισοτήτων. Στις νέες συνθήκες ο σχεδιασμός των εκπαιδευτικών πολιτικών παγκοσμίως, μάλλον αποβλέπει στην «κατασκευή» νέων ανθρώπων, απαλλαγμένων από τις δεσμεύσεις των αξιακών και κανονιστικών προταγμάτων του διαφωτιστικού ή συλλογικού παρελθόντος.

Έτσι, η μόρφωση περιορίζεται σε παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων χρηστικού χαρακτήρα, δηλαδή σε ό,τι είναι άμεσα εφαρμόσιμο στην αγορά εργασίας. Τα βασικά εφόδια ενός ασχολήσιμου, μελλοντικού εργαζόμενου είναι η ικανότητα σε βασικές γνώσεις στην ανάγνωση, στη γραφή, την αριθμητική, στις ξένες γλώσσες, στις θετικές επιστήμες, μεθοδολογία στην απόκτηση γνώσεων και κατάκτηση ε-

πικηρηματικού πνεύματος σε ανταγωνιστικό περιβάλλον, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχει θέσει η Κομισιόν (2004).

Η Εκπαίδευση τείνει να μετατραπεί έτσι, ολόένα και περισσότερο σε κατάρτιση, ενώ οι λεγόμενες «ευέλκτικες» εργασιακές σχέσεις κυριαρχούν όλο και περισσότερο στο χώρο της δημόσιας παιδείας (βλέπε ωρομισθίους, μετακινήσεις εκπαιδευτικών από σχολείο σε σχολείο, ωράριο νηπιαγωγών). Προωθείται η τεχνολο-

γία του απρόσωπου συστήματος της καταναλωτικής κοινωνίας, του εύκολου πλουτισμού, της ισοπέδωσης των αξιών και της νεοταξικής παγκοσμιοποίησης.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις εκλογές αιρετών, για τη Χριστιανική Εναλλακτική Κίνηση πάγια θέση αποτελεί η εναλλαγή θητείας σε όλες τις αιρετές θέσεις των κλάδων (ΠΥΣΠΕ, ΠΥΣΔΕ - ΑΠΥΣΠΕ, ΑΠΥΣΔΕ - ΚΥΣΠΕ, ΚΥΣΔΕ), καθώς και τις αντίστοιχες της Ειδικής Αγωγής (ΥΣΕΕΠ-ΠΥΣΕΕΠ), ώστε, όσο είναι δυνατό, να αποφεύγονται οι προσωποληψίες και οι «πονηρές» διασυνδέσεις μεταξύ των αιρετών μας και των προϊσταμένων Διοικητικών Αρχών.

Καλούμε τους εκπαιδευτικούς όλης της χώρας να ενισχύσουν τους συνδυασμούς μας στις εκλογές για το ΚΥΣΠΕ και το ΚΥΣΔΕ, αρνούμενοι την ιδιότητα του άβουλου ψηφοφόρου των κατεστημένων κομματικών παρατάξεων, δυναμώνοντας έτσι τη φωνή των εκπαιδευτικών, που εμφανίζονται από έναν άλλο τρόπο προσέγγισης των προβλημάτων μας. Τέλος, καλούμε όλους να βοηθήσουν στη δημιουργία πόλων αντίστασης, προβληματισμού, αμφισβήτησης και αγώνα σε όλα τα σχολεία της χώρας.

Καλούμε τους εκπαιδευτικούς όλης της χώρας να ενισχύσουν τους συνδυασμούς μας στις εκλογές για το ΚΥΣΠΕ και το ΚΥΣΔΕ, αρνούμενοι την ιδιότητα του άβουλου ψηφοφόρου των κατεστημένων κομματικών παρατάξεων, δυναμώνοντας έτσι τη φωνή των εκπαιδευτικών, που εμφανίζονται από έναν άλλο τρόπο προσέγγισης των προβλημάτων μας. Τέλος, καλούμε όλους να βοηθήσουν στη δημιουργία πόλων αντίστασης, προβληματισμού, αμφισβήτησης και αγώνα σε όλα τα σχολεία της χώρας.

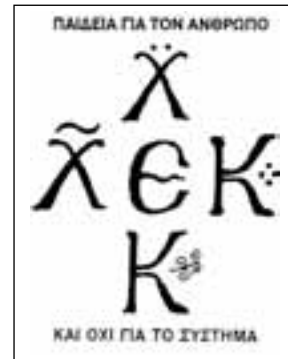
Καλούμε τους εκπαιδευτικούς όλης της χώρας να ενισχύσουν τους συνδυασμούς μας στις εκλογές για το ΚΥΣΠΕ και το ΚΥΣΔΕ, αρνούμενοι την ιδιότητα του άβουλου ψηφοφόρου των κατεστημένων κομματικών παρατάξεων, δυναμώνοντας έτσι τη φωνή των εκπαιδευτικών, που εμφανίζονται από έναν άλλο τρόπο προσέγγισης των προβλημάτων μας. Τέλος, καλούμε όλους να βοηθήσουν στη δημιουργία πόλων αντίστασης, προβληματισμού, αμφισβήτησης και αγώνα σε όλα τα σχολεία της χώρας.

Υποψήφιοι αιρετοί εκπρόσωποι για το ΚΥΣΠΕ

Διδασκάλου Κωνσταντίνος, Κοζάνης
• Μπενάκη Σταυρούλα, Δυτ. Θεσσαλονίκης • Πάγκαλος Αθανάσιος, Κορινθίας • Παναγάκης Αντώνιος, Δ' Αθήνας • Σερέτης Παναγιώτης, Χαλκιδικής • Τασσόπουλος Γεώργιος, Β' Αθήνας • Τσαμπής Γεώργιος, Καρδίτσας.

Υποψήφιοι αιρετοί εκπρόσωποι για το ΚΥΣΔΕ

Ανανιάδης Παναγιώτης Θεσσαλονίκης • Βικέντιος Μιχαήλ, Αθήνας • Γιαννέλος Αθανάσιος, Αθήνας • Δασκαλάκης Μάρκος, Ρεθύμνου • Κουσινίδης Χαρίλαος (Χάρης), Έβρου • Μελισσιδής Ιωάννης, Χαλκιδικής • Μηλίγγος Χρήστος, Κέρκυρας • Μουστάκας Πέτρος, Αθήνας • Παναγιώτση Αναστασία, Χαλκιδικής • Τερλιμπάκου Ζωή, Θεσσαλονίκης • Φούσκης Εμμανουήλ, Λασιθίου • Χατζής Γεώργιος, Φλώρινας.

ΑΛΜΠΑΤΡΟΣ

Το Σήμα
της
Στεγανότητας

Τηλ.: 210-5143995

ΑΛΜΠΑΤΡΟΣ

Μονώσεις, Στεγανοποιήσεις παντός
καιρού για σπίτια, πολυκατοικίες,
κτίρια σε τάρτσες, κεραμοσκεπές,
τοιχούς, υπόγεια, τοιχεία, βεράντες,
ζαρντινιέρες, πισίνες, για υγρασίες,
νερά, διαβρώσεις.

ΑΛΜΠΑΤΡΟΣ

Μονώσεις επιστημονικής
αντιμετώπισης των
προβλημάτων με υλικά
τεχνολογίας εξωτερικού.
Ελληνικά συνεργεία και
αποτελέσματα αμέσως.

ΑΛΜΠΑΤΡΟΣ

Εξειδικευμένες λύσεις
συντήρησης παιδαίων
μονώσεων,
καθώς και βελτίωσης
αποτυχημένων κατασκευών
σε χαμηλές τιμές.

του Δημήτρη Μπαλά
Δρ. Φιλοσοφίας

Επί δεκαετίες, σέ κάθε ευκαιρία, καταγράφονται τά γεγονότα και προβάλλονται τά νοήματα της 28ης Οκτωβρίου 1940. Γενικώς τονίζεται ό άγώνας τών ανθρώπων της εποχής εκείνης για τήν έλευθερία και τήν αξιοπρέπεια, πού άλλωστε χαρακτηρίζουν τή διαχρονική πορεία του έλληνικού λαού. Διότι, εάν ανατρέξει κανείς στην Ιστορία, θά διαπιστώσει ότι αυτός ό λαός, όπως και άλλοι λαοί, διαθέτει τό γνώρισμα της αντίστασης απέναντι σέ όποιοδήποτε τόν έπιβουλεύεται ή τόν κατακτά.

Τό ζήτημα είναι αν και μέ ποιές μορφές τά γνωρίσματα αυτά μπορούν να ανιχνευθούν και στίς μέρες μας, σέ μία εποχή πού όνομάζεται υπό τόν γενικό όρο «μετανεωτερικότητα». Η ανθρωπολογία και ή κοινωνιολογία της μετανεωτερικότητας προβάλλουν ένα ανιστορικό τύπο, ό όποιος ζει hic et nunc, τηρώντας μία στάση αδιάφορη ή άπορριπτική έναντι της κληρονομιάς του παρελθόντος. Στην εξαμερικανισμένη πλέον Δυτική Ευρώπη, αλλά και στην Ελλάδα της μετανεωτερικότητας, έχει ήδη δημιουργηθεί ή λεγόμενη «καταναλωτική συνείδηση». Έτσι, ό άνθρω-

Τό νόημα της 28ης Οκτωβρίου 1940 στην εποχή της μετανεωτερικότητας

πος φαίνεται να ζει αποκλειστικά και μόνο για τό παρόν, άφοϋ τό μέλλον είναι άβέβαιο και τό παρελθόν άνυπαρκτο.

Αλλά, παράλληλα μέ αυτά τά γνωρίσματα της μετανεωτερικότητας, τά όποια διαπιστώνουν και έρμηνεύουν οι σύγχρονοι διανοητές, μπορούν να προβληθούν και να έμπνεύσουν τόν σύγχρονο κόσμο και τά νοήματα της 28ης Οκτωβρίου του 1940, πράγμα πού φαίνεται μέσα από όρισμένα παραδείγματα:

α. Επβάλλεται, ιδιαίτε-
ρως σήμερα, ή διατήρηση της ιστορικής μνήμης ως παράγοντα αντίθετου στον

«πολιτισμό της κατανάλωσης» και ως άφετηρία της δημιουργικότητας του παρόντος και της προοπτικής του μέλλοντος. Μάλιστα, εάν τό παρελθόν, μέ τή θετική συνεισφορά του, λειτουργήσει ως πηγή έμπνευσης για τό παρόν, τότε είναι βέβαιο ότι τά μηνύματα της 28ης Οκτωβρίου θά εξακολουθήσουν να βοηθούν ουσιαστικά τόν τόπο. Έχει κάπου παρατηρηθεί ότι «τό νέο είναι άδύνατο να γεννηθεί μέσα σ' έναν κόσμο χωρίς παράδοση και ή παράδοση είναι νεκρή χωρίς τήν έλευση του καινούργιου».

β. Έξ άλλου, φαίνεται καθαρά από τόν καθημερι-

νό βίο, ότι ό άνθρωπος της μετανεωτερικότητας αποτελεί μέρος της «κοινωνίας της άδιαφορίας». Δέν μετέχει τών εξελίξεων, αλλά άπλως τις παρακολουθεί και κατά τό μάλλον ή ήττον τις αποδέχεται. Έτσι, από τις δυνατότητες πού έχουν οι συλλογικές συνειδήσεις, όπως έχει φανεύει στην έλληνική ιστορία σέ πολλές περιπτώσεις, προτιμά ό σύγχρονος Έλληνας τήν άτομική όχύρωση και κατοχύρωση. Όμως, τό κριτήριο της συλλογικότητας λειτουργούσε κατά τό παρελθόν στον τόπο μας και μάλιστα άποτελεσματικά σέ κρίσιμες ιστορικές στιγμές. Τό κριτήριο αυτό λειτουργούσε βεβαίως και κατά τό 1940, όταν πάντως, κατά γενική όμολογία, ή συνολική κατάσταση της χώρας ήταν κατάσταση παρακμής. Για παράδειγμα, ό ένθουσιασμός τών στρατιωτών πού φεύγουν για τόν πόλεμο, όπως άποτυπώνεται σέ φωτογραφίες της εποχής, αποτελεί έκφραση της συλλογικής ευθύνης για τήν συλλογική έλευθερία. Επομένως, ή παρουσία της συλλογικής συνείδησης και

σέ σημερινές δύσκολες ιστορικές στιγμές θυμίζει, έπίσης, τή συλλογικότητα της αντίδρασης έναντι των δυνάμεων του Άξονα κατά τό 1940.

γ. Ένα άλλο παράδειγμα, πού δείχνει ότι τά μηνύματα της 28ης Οκτωβρίου είναι άκόμη ζωντανά, άποτελεί ό δίκαιος άγώνας του κυπριακού λαού. Αρχικά θά ύπομνησθεί ή παλαιότερη σύγκρουση τών Κυπρίων έναντι των Βρετανών άποικιοκρατών. Αλλά θά πρέπει να τονιστεί και ή κοινή προσπάθεια Κυπρίων και Έλλήνων έναντι του έθνικά και ιστορικά άπαράδεκτου αλλά και πρακτικώς άνεφάρμοστου «σχεδίου Άνά». Έτσι, ό άγώνας του Κυπριακού Έλληνισμού, ό όποιος ζητεί, άκόμη, τήν ουσιαστική έλευθερία και αυτοδιάθεσή του, έχει αναμφίβολα ως πηγή έμπνευσης τόν άγώνα τών Έλλήνων της εποχής του 1940. Και άσφαλώς υπάρχουν και άλλοι λαοί σήμερα, πού επιδιώκουν τήν έδαφική άκεραιότητά τους.

Και μία τελική παρατήρηση. Έπειδή ή μνήμη του

άνθρώπου είναι κριτήριο της ταυτότητάς του, ή άπώλεια της ιστορικής μνήμης σημαίνει άπώλεια και της ιστορικής ταυτότητας. Έτσι, ή διατήρηση της ιστορικής μνήμης είναι πράξη αντίστασης μέσα στην παγκοσμιοποιημένη, μέ νεοαποικιοκρατικές οικονομικές-πολιτικές τάσεις, αλλά και ανιστορικώς διαμορφούμενη, μετανεωτερική κοινωνία. Πρόκειται, δηλαδή, για μία αντίσταση ενάντια στον νέο τύπο του ιμπεριαλισμού, πού παρουσιάζεται όχι τόσο στις ίσχυρες, αλλά κυρίως στις αδύναμες και μέ σημαντική προσφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό χώρες. Αυτός ό ιδιάζων ιμπεριαλισμός δέν έχει στρατιωτικό περιεχόμενο, όπως στο παρελθόν, αλλά είναι ένας ιμπεριαλισμός πρώτα της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και έπειτα της καταναλωτικής κοινωνίας. Έκ τών πραγμάτων, ή προτεινόμενη αντίσταση θά έχει ένα πολιτιστικό, ψυχολογικό και όχι κατ' ανάγκη στρατιωτικό περιεχόμενο. Και ή αρχή αυτής της διαφορετικής αντίστασης θρίσκεται ακριβώς στή διατήρηση της ιστορικής συνείδησης. Υπό τήν έννοια αυτή, τό νόημα της 28ης Οκτωβρίου παραμένει ζωντανό και έπίκαιρο στην κρίσιμη εποχή της μετανεωτερικότητας.

Συνέχεια από τη σελ. 8

ναφή μαθήματα του γαλλικού σχολείου³.

Και στη χώρα μας, ο καθηγητής Νίκος Μουζέλης υποστηρίζει με άρθρο του την υποχρεωτική διδασκαλία των θρησκευτικών:

«Το μάθημα των θρησκευτικών πρέπει να είναι υποχρεωτικό για δύο βασικούς λόγους:

»Πρώτον: Αν η παιδεία έχει ως σκοπό τήν ανάπτυξη όχι μόνο της διανοητικής και σωματικής, αλλά και της πνευματικής διάστασης του ανθρώπου, τα θρησκευτικά, όταν διδάσκονται σωστά, οδηγούν σε βασικούς, πανανθρώπινους προβληματισμούς, που το μονοδιάστατα ρασιοναλιστικό/λογοκεντρικό εκπαιδευτικό μας σύστημα και το άκρατα υλιστικό/καταναλωτικό κοινωνικό πλαίσιο τείνουν να εξαφανίσουν.

»Δεύτερον, η Ορθόδοξη Πίστη και Εκκλησία αποτελεί μια βασική διάσταση της εθνικής μας ταυτότητας. Γι' αυτόν το λόγο, ανεξάρτητα με το αν κανείς πιστεύει ή όχι, η γνώση των βασικών ουσιαστικών στοιχείων της Ορθοδοξίας, της ιστορικής εξέλιξης της Εκκλησίας και του ρόλου που αυτή έπαιξε στη διαμόρφωση της νεοελ-

ληνικής κοινωνίας και πολιτισμού αποτελεί βασική προϋπόθεση, για να καταλάβουμε ποιο είμαστε και πώς λειτουργούμε στο χώρο και χρόνο. Η ιδέα πως για τους Έλληνες που δεν πιστεύουν, το μάθημα των θρησκευτικών θα πρέπει να είναι προαιρετικό, είναι τόσο απαράδεκτο, όσο η αντίληψη πως οι μαθητές με αναρχικά πολιτικά φρονήματα, επειδή δεν πιστεύουν στην κρατική εξουσία, δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να μελετήσουν τη συγκρότηση και εξέλιξη του ελληνικού κράτους-έθνους⁴. Εάν, μάλιστα, διαβάσει κάποιος τις απόψεις περί του πολιτιστικού και βιθλικού χαρακτήρος του μαθήματος των θρησκευτικών, τότε θα συμφωνήσει ότι το μάθημα των θρησκευτικών με τις πολλαπλές διαστάσεις, που έχει ήδη, και με τον σύγχρονο τρόπο διδασκαλίας του, θα πρέπει να παραμείνει στο ελληνικό σχολείο υποχρεωτικό, όπως τουλάχιστον τα μαθήματα της Ιστορίας και της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής⁵.

Χωρίς πρόβλεψη...

4. Ακόμη, η νέα εγκύκ-

κλιος φαίνεται να αγνοεί τήν σχολική πραγματικότητα και τήν ψυχολογία μαθητών και γονέων. Ποιός μαθητής, ιδίως στις τελευταίες τάξεις του Λυκείου, δεν θα ήθελε να έχει δύο ώρες λιγότερο μάθημα τήν εβδομάδα; Εάν βλέπαμε το θέμα από παιδαγωγικής άπόψεως, θα έπρεπε στην περίπτωση απαλλαγής από ένα μάθημα να βάζαμε στη θέση του ένα άλλο να υπήρχε αντικατάσταση και όχι απαλλαγή. Για λόγους εναρμόνισης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, δεν πρέπει να βλέπουμε τι κάνουν άλλες χώρες (π.χ. Φινλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Πορτογαλία, Ισπανία), με παρόμοιο σύστημα Εκπαίδευσης; Θα δούμε λοιπόν ότι οι χώρες αυτές έχουν θεσπίσει στη θέση του μαθήματος «θρησκευτικών» (όποι-
ας μορφής και περιεχομένου) εναλλακτικό μάθημα (Ηθική, Φιλοσοφία, Κοινωνική Παιδεία κ.λπ.), υποχρεωτικό για όσους μαθητές ζητήσουν απαλλαγή από τό μάθημα των θρησκευτικών⁶. Εδώ όμως δεν υπάρχει ανάλογη νομοθετική ρύθμιση, γεγονός που θα αποθάρρυνε τους μαθητές εκείνους, οι ο-

ποίοι (χωρίς να έχουν αληθινό πρόβλημα συνείδησης) και μόνο χάριν ευκολίας θα ζητούσαν τήν απαλλαγή τους από τό μάθημα των θρησκευτικών.

Μαθήματα δύο ταχυτήτων

5. Επί πλέον, με τήν εγκύκλιο αυτή τό Υπουργείο εισάγει έναν ανοίκειο διαχωρισμό ανάμεσα στα διδασκόμενα μαθήματα (όλα υποχρεωτικά και ένα μόνο προαιρετικό) και υποβαθμίζει τή θέση των θεολόγων καθηγητών. Δημοσιουργεί καθηγητές και μαθήματα δύο ταχυτήτων. Ασφαλώς και σήμερα υπάρχουν στο εκπαιδευτικό σύστημα (Γυμνάσιο-Λύκειο) επιλεγόμενα μαθήματα. Η δυνατότητα όμως επιλογής τους (π.χ. β' ξένη γλώσσα) δεν υποβαθμίζει τό ρόλο κάποιων ειδικότητας, ούτε ελαφρύνει τό πρόγραμμα των μαθητών, αφού και αυτά (πλην συγκεκριμένων, π.χ. Η/Υ) είναι υποχρεωτικά τόσο στην παρακολούθηση όσο και στην εξέταση-βαθμολόγηση. Εάν κατά τό επόμενο σχολικό έτος σημειωθούν μαζικές απαλλαγές μαθη-

τών, α) πώς θα απασχολούνται αυτοί κατά τή διάρκεια του σχολικού προγράμματος; (τό πρόβλημα θα είναι έντονο, ιδιαίτερα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και είναι θέμα που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι διευθυντές των σχολείων και των δύο βαθμίδων Εκπαίδευσης) και β) ποιό θα είναι τό εργασιακό παρόν και μέλλον 4.000 θεολόγων καθηγητών, οι οποίοι είναι άπόφοιτοι δημόσιου Πανεπιστημίου, διορίστηκαν και μισθοδοτούνται από τό Δημόσιο και υπηρετούν τις αρχές-αξίες του εκπαιδευτικού συστήματος, εφαρμόζοντας τους νόμους του Κράτους;

...χωρίς σοβαρή σκέψη

6. Μια τελευταία επισήμανση: Ενώ η Ελληνική Πολιτεία επανειλημμένως αρνείται να συμμορφωθεί με αποφάσεις ελληνικών ή ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, οι οποίες δικαιώνουν φυσικά πρόσωπα ή φορείς (έπειτα από προσφυγή τους για ποι-
κιλία ζητήματα), σπεύδει να υιοθετήσει μια απλή σύσταση της Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη, δημιουργώντας ποικίλα προβλήματα, με τήν αλλαγή του ηλεκτικού σε ένα

γραφειοκρατικής υπόθεσης έγγραφο. Θεωρούμε πως η κίνηση αυτή έγινε χωρίς σοβαρή σκέψη και ερμήνη της εκπαιδευτικής κοινότητας (και των δύο βαθμίδων Εκπαίδευσης), καθώς αυτή θα κληθεί πρώτη και εντελώς ακάθαρτη να αντιμετωπίσει τα λειτουργικά — και όχι μόνο — προβλήματα.

Σημειώσεις:

1. Βλ. Τα Νέα, 30.11.2002. Το Βήμα, 8.12.2002.

2. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οδηγίες για τή διδασκεία ύλη και τή διδασκαλία των μαθημάτων στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο κατά τό σχολικό έτος 2002-2003, τεύχος Γ' (Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2002).

3. Ρεζίς Ντεμπρέ, Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο (Αθήνα: Εστία, 2004).

4. Νίκου Μουζέλη, «Η διδασκαλία των θρησκευμάτων», Το Βήμα, 16.10.1995.

5. Βλ. Σταύρου Ζουμπουλάκη, «Τα θρησκευτικά ως βιβλικό μάθημα», Θρησκευτική παιδεία και σύγχρονη κοινωνία (Αθήνα, εκδ. Εν πλώ, 2006), σσ. 233-249. Παντελή Καλαϊτζήδη, «Τα θρησκευτικά ως πολιτιστικό μάθημα», περιοδικό Σύναξη τεύχος 74 (2000), σσ. 69-83.

76. Δημητρίου Βογιατζή, «Θρησκευτικών άπολογία» περιοδικό Κοινωνία, τεύχος 45 (2002), σ. 352.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μητροπολίτης Γουμένισσης ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Άγιος Ραφαήλ ο θαυματουργός ιερομάρτυς

Το βιβλίο μιλάει για τους τρεις νεοφανείς Αγίους, που έζησαν και μαρτύρησαν στο νησί της Λέσβου πριν 500 περίπου χρόνια (1463), τον Ραφαήλ, τον Νικόη και την Ειρήνη.

Αναφέρεται στα ενύπνια και οράματα δεκάδων ταπεινών προσώπων, μέσω των οποίων

φανερώθηκαν, κατά την περίοδο 1959-1962, τα μαρτυρικά τους πλείψανα και τα ιερά αντικείμενα της αρχαίας Μονής.

Δημοσιεύονται, τέλος, νεότερα θαύματα, που κατατέθηκαν στο αρχείο της Μονής και δεν περιέχονται σε κανένα από τα προηγούμενα βιβλία.

(εκδόσεις Ακρίτας, 2008)

ΜΑΝΩΛΗΣ ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ

Λαϊκά παραμύθια της Κωνσταντινούπολης

Το βιβλίο εντάσσεται στην καλαίσθητη σειρά «Λαϊκά Παραμύθια» των εκδόσεων «Εν πλώ», που προωθούν με μέραι τη δημοσίευση παραμυθιακών κειμένων από διάφορους ελληνικούς τόπους.

Είναι το 6ο της σειράς, με 28 λαϊκά παραμύθια του Ελληνισμού της Πόλης, όπως καταγράφηκαν από τους πρόσφυγες των Σεπτεμβριανών του 1955, συγκεντρώθηκαν από τον ακαδημαϊκό Γεώργιο Α. Μέγα και παρουσιάζονται στην καλαίσθητη αυτή έκδοση.

Προλογίζει ο Καθηγητής Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Μηνάς Αλεξιάδης, που επισημαίνει: «Διαβάζο-

ντας τα παραμύθια του τόμου, ο αναγνώστης μπορεί να γνωρίσει τις αντιλήψεις, τις νοσητροπίες και την καθημερινότητα των Ελλήνων της Κων/πόλης, να γνωρίσει όψεις του πολιτισμού τους και να εξοικειωθεί με τρόπους σκέψης και έκφρασης του πολιτισμικού παρελθόντος, με έμμεσο βέβαια και πηγαίο τρόπο, όπως αυτό γίνεται στο παραμύθι».

Ο τόμος, εξαιρετικά επιμελημένος τοπογραφικά, αξίζει να διαβαστεί, ηλιασιώνεται με πρωτότυπο εικαστικό υλικό και απευθύνεται όχι μόνο σε ειδικούς αναγνώστες, αλλά και στο ένα ευρύτερο κοινό.

(εκδόσεις Εν πλώ, 2007)

Αρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ Κ. ΚΙΛΙΦΗ

Προς τη Θέωση

Στο νέο του βιβλίο ο π. Τιμόθεος βοηθά τον αναγνώστη να ανακαλύψει, να επανέλθει και να επανασυνδεθεί με το θείο

κάλλος και να οδεύσει από την παρούσα ζωή στην αιώνια θέωση του, για την οποία είναι ηλιασμένη η ύπαρξή μας.

(έκδοση του ίδιου, 2008)

ΕΙΡΗΝΗΣ ΒΡΗ

Πατήρ Παγκράτιος Ο ιπτάμενος διεθνής ιεροκήρυκας

Ένα οδοιπορικό ζωής για τον π. Παγκράτιο Μηρούσαλη: τον ιεραπόστολο, τον ιεροκή-

ρυκα, τον πνευματικό, τον ποιμένα.

(εκδόσεις Επέκταση, Κατερίνη 2008)

ΣΤΕΙΛΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΟΥ

Άγγελος Δακουτρός ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται με ραντεβού: Ζυμπρακάκη 59, Κ. Πατήσια (πλησίον ηλεκτ. σταθμού Αγ. Νικολάου) Τηλ.: 210.8310.210, Κιν.: 6944.2347.83

του Π. Α. Κωνσταντινόπουλου

Πολλές φορές η «Χ» έχει αναφερθεί στους κινδύνους που έγκυμονεί η διαβόητη «παγκοσμιοποίηση» και η «Νέα Τάξη» για όλη την ανθρωπότητα. Πρόκειται για κυριαρχία της οργανωμένης, θρασύτατης και ουσιαστικά παρανοϊκής απληστίας. Είναι πάθος θανάσιμο και δέν άφορα μόνο τους κεφαλαιοκράτες, αλλά όλους τους, συνειδητά ή μη, άδιαφορούν ή και πολεμούν την καθαρή χριστιανική στάση ζωής. Το δόγμα οδηγεί -μέ όλο και ταχύτερο ρυθμό- στην κυριαρχία της παντοειδούς παραβατικότητας, σε όλους τους τομείς της προσωπικής και κοινωνικής ζωής. Τό ψηλαφούμε καθημερινά τόσο επί ατομικού όσο και επί συλλογικού επιπέδου. Στις μέρες μας, για μία ακόμη φορά, τό απόστημα της απληστίας εσπασε και άπειλει νά μας πνίξει όλους με τό δυσωδες περιεχόμενό του.

Άς δούμε συνοπτικά τό αίτια και τίς συνέπειες του καταστροφικού αυτού φαινομένου.

Αίτια

Βασικό και θεμελιώδες αίτιο είναι ό -συνήθως χαμερπής και ύπουλος- πόλεμος κατά του Ευαγγελίου και των ριζοσπαστικών κοινωνικοπολιτικών μηνυμάτων του. Είναι κάτι πού αρχίζει με την τραγική άγνοια των χριστιανοκοινωνικών τοποθετήσεων, τόσο επί ατομικού, όσο και επί συλλογικού επιπέδου. Τό φαινόμενο είναι κωμικοτραγικό: ενώ όλοι αναγνωρίζουν τή θεμελιώδη άξία της σπουδής για τήν κατανόηση και των άπλουστερών έννοιών, οι περισσότεροι παραμερίζουν άνότητα και έπιπόλαια τή χριστιανική άποψη! Δείχνουν νά πιστεύουν ότι ή γνώση και κατανόηση των χριστιανοκοινωνικών θέσεων γίνεται... αυτόματα, χωρίς άπαρκή μελέτη, αλλά και προσπάθεια εφαρμογής! Έάν τολμήσετε και άπλή ακόμη συζήτηση, θά μείνετε άναυδοι από τίς ούρανομήκεις ανακρίβειες και άνοησίες πού θά ακούσετε. Ό γράφων έχει προσωπική έμπειρία, του... σχιζοφρενικού αυτού φαινομένου, διότι έχει συμμετάσχει σε σχετικές συζητήσεις πολλές φορές. Άν κανείς προσπαθήσει νά βοηθήσει τούς ανθρώπους αυτούς νά συνειδητοποιήσουν τό τεράστιο λάθος τους, άδιαφορούν ή άπαντούν με τό γελοιωδέστατο «Κήρυγμα θά

μού κάνεις;». Έτσι, χωρίς νά τό καταλάβουν, παρασύρονται στο χάος της άγνοιας και σύγχυσης.

Υπάρχουν, βέβαια, κι άλλες αίτιες, όπως ή άνάπηρη Παιδεία, ή κοινωνική δομή και οι άπαξίες πού προωθεί κ.ο.κ.

Συνέπειες

Τά άποτελέσματα και οι συνέπειες των άνωτέρω αίτιων στοιχειοθετούνται ως έξής:

1) Πολλοί συνάνθρωποί μας είναι έτοιμοι νά «έμπλουτίσουν» τή στρατιά των θυμάτων, σχεδόν άπό τό γενοφάσκια τους. Η λειψή και στρεβλή Παιδεία τούς άφαιρεί, όχι μόνο τίς δυνατότητες άμυνας αλλά και τήν... ύποψία άκόμη για τούς πνευματικούς -άλλά και υλικούς- κινδύνους πού τούς άπειλούν.

2) Θεμελιώδη ρόλο παίζει ή άδράνεια και ή άπογοητευτική κατάσταση του Έρατειού, τό όποιο δείχνει νά πιστεύει ότι ή δράση του έσπασε και άπειλει νά μας πνίξει όλους με τό δυσωδες περιεχόμενό του. Άς δούμε συνοπτικά τό αίτια και τίς συνέπειες του καταστροφικού αυτού φαινομένου.

Αίτια

3) Μεγάλο μέρος της λειτουργικής πνευματικής ήγερσίας του τόπου πελαγοδρομεί μεταξύ υλισμού και άγνωστικισμού, στή θολούρα των όποιων και χάνεται. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, φορτωμένοι βαρύγδουπους τίτλους και πολυτελείς σπουδές, και τό κοινωνικά προβλήματα άγνοούν και ακατάλληλοι για πνευματική ήγέτες είναι.

4) Τά κυριότερα χαρακτηριστικά της προσφάτου διεθνούς οικονομικής κρίσης είναι άπόρροια των άνωτέρω διαπιστώσεων. Έτσι:

α) Η κρίση είναι κυρίως ιδεολογική και δευτερευόντως χρηματοοικονομική. Τουτό, μεταξύ άλλων, σημαίνει ότι ή όποια άνάσχεση του οικονομικού κατήφορου θά είναι εύθραυστη και προσωρινή, διότι τό βασικά της αίτια δέν θά έχουν άντιμετωπισθεί. Τά αίτια αυτά συνοψίζονται τόσο στην άκόρεστη πλεονεξία του Κεφαλαίου, πού άποτελεί όργανικό στοιχείο του καπιταλισμού και όχι άπλως χαρακτηριστικό κά-

πιων άδηφάγων Κεφαλαιστών, όσο και στή νομικώς κατοχυρωμένη άσυδοσία του. Έτοια άσυδοσία υπάρχει μόνο σε φασιστικά και άπολυταρχικά καθεστώτα.

β) Χρεωκοπία της πολυμνητης «ιδιωτικής πρωτοβουλίας» των οικονομικώς ισχυρών. Έχει δε ιδιαίτερη σημασία τό γεγονός αυτό, διότι συνέβη, ενώ έχουν άρθεί όλα τό θεωρούμενα σοβαρά έμπόδια της δραστηριότητάς της.

γ) Χρεωκοπία, άκόμη, όλων των συνθημάτων, ίδεών και άπόψεων, κατά τίς όποιες ή οικονομική άνθιση είναι περίπου μονόδρομος για όποιο λαό έχει παραδοθεί δέσμος στην Κεφαλαιοκρατία. Όχι μόνον προστατεύονται τό λαϊκά συμφέροντα, αλλά ένίοτε ούτε και όλων των κατεχόντων. Όλα γίνονται βορά του περίφημου άνταγωνισμού, όπως φανερώνει ή καταράκτυλα οικονομικών κολοσσών.

δ) Η σωτηρία των Τραπεζών και της οικονομικής όλιγαρχίας γίνεται με τό χρήμα των μικροκαταθετών και των φορολογουμένων, χωρίς τή γνώμη τους και τή συγκατάθεσή τους! Μόνο τό προϊόν της έργασίας του λαού είναι σταθερή και βέβαιη πηγή εισοδήματος. Κάτω από αυτή τή όμπρέλλα έσπευσε ή Κεφαλαιοκρατία για νά σωθεί.

ε) Οι πολιτικοί -τουλάχιστον των κομμάτων έξουσίας- έχουν μεταβληθεί σε δέσμους-είλωτες της Κεφαλαιοκρατίας, με άντάλλαγμα τό χρήμα, πού απαιτεί ή επανεκλογή τους. Η πολιτική έχει κυριολεκτικά εύνοχισθεί και οι ταγοί της έχουν άχρηστευθεί. Άγωνίζονται νά περισώ-

σουν τήν Κεφαλαιοκρατία και νά... έξασφαλίσουν για τό λαό μισθούς και άποδοχές στο επίπεδο στερήσεως και ούσιωδών βιοτικών αγαθών. Παρουσιάζουν τή «λύση» πού προτείνουν ως τή μοναδική όδό σωτηρίας. Ό «ώσει» πρωθυπουργός μας έσπευσε νά έπιβεβαιώσει τό άνωτέρω σε πρόσφατη τηλεοπτική του εμφάνιση.

στ) Οι γνωστοί όροι «άνταγωνισμός» και «αυτορυθμιζόμενη άγορά» έχουν πλήρως άπομυθοποιηθεί. Ό μόν άνταγωνισμός των οικονομικών κολοσσών ύπάρχει, αλλά είναι τυφλός και λυσσαλέος. Η δέ άγορά όχι μόνο δέν αυτορρυθμίζεται αλλά άγεται και φέρεται -έπί τό άπλούστερο τραβολογείται- από τούς ισχυρούς, οι όποιοι τήν χρησιμοποιούν ως έργαλείο τους.

Θά μπορούσε νά πη κανείς πολλά άκόμη σχολιάζοντας τήν οικονομική κρίση. Έκείνο πού έχει καίρια σημασία είναι νά μεταφράσουμε σωστά τά σημεία των καιρών: Έπιστροφή της λαϊκής έξουσίας στο τιμόνι του κράτους και της οικονομίας. Περιορισμός της άσυδοσίας του Κεφαλαίου με στόχο τήν κοινωνικοποίηση του. Άναγέννηση της πολιτικής και των πολιτικών.

Ίσως θά άπορείτε φίλοι άναγνώστες της «Χ», γιατί ό γράφων δέν προτείνει ως λύση τήν εφαρμογή των έντολών του Ευαγγελίου. Αυτό είναι τό καλύτερο όλων, αλλά έχει ύψηλές προδιαγραφές για νά εφαρμοσθεί σωστά και νά αποδώσει. Η έτοιμότητα για νά ισχύσουν και τηρηθούν οι προδιαγραφές αυτές είναι, δυστυχώς, άκόμη πολύ χαμηλή...

Advertisement for 'H NOERA AΘΗΝΩΝ' (The Athenian Church) featuring a cross, a religious figure, and text in Greek: Η ΝΟΕΡΑ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ, ΒΙΒΛΙΑΣΚΑΛΙΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΛΕΥΡΑΜΕΝΩΝ ΛΕΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ 2008, ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

«Αν μοναδική βάση ενός οικονομικού καθεστώτος είναι το δέλεαρ του κέρδους, τότε αυτό οδηγεί σ' έναν σκληρό ανταγωνισμό και σε μια έγωιστική φιλοδοξία, που εξωθούν τους ανθρώπους να ενδιαφέρονται περισσότερο για τα μέσα της ζωής, παρά για την ίδια τη ζωή».

Μάρτιν Λούθερ Κινγκ (1929-1968)

Δεν μπορούν ή δεν θέλουν;

Εν μέσω οικονομικής κρίσης —αλλιώς «χρηματοπιστωτικής αφερεγγυότητας»— η αναπτυξιακή δραστηριότητα στην

Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο σημειώνει πτώση, ικανή ακόμη και να παρασύρει τα πάντα στο πέρασμά της, αν δεν ληφθούν ισχυρά αντίμετρα και δεν γίνουν πράξη ριζικές διαρθρωτικές κινήσεις.

Και ενώ στον υπόλοιπο κόσμο οι τράπεζες

Εκλογών! Από κοντά ακολουθεί και ο Τζον Μακρέιν.

«Μέτρον άριστον», έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες. Για

ασφυκτιούν, παρά τη μερική κρατικοποίησή τους, οι πολίτες ζητούν κρατικές εγγυήσεις για τις καταθέσεις τους και οι διεθνείς οργανισμοί «σπάνε το κεφάλι τους» να βρουν άμεσες και εφαρμόσιμες λύσεις προς εκτόνωση της κατάστασης στις Ηνωμένες Πολιτείες

της Αμερικής, σημείο αναφοράς της κρίσης, ο προεκλογικός αγώνας καλά κρατεί.

Έχοντας συγκεντρώσει πακτωλό χρημάτων από δωρεές πλουσίων, επιχειρηματιών, πετρελαιάδων —και ένας θεός ξέρει ποιων άλλων— οι δύο μονομάχοι, Μπάρακ Ομπάμα και Τζον Μακρέιν, εντείνουν τις προσπάθειές τους, για να πείσουν τους Αμερικανούς πολίτες ότι αξίζουν την ψήφο τους στις Εκλογές της 4ης Νοεμβρίου. Ο υποψήφιος των Δημοκρατικών, Μπάρακ Ομπάμα, ξόδεψε για μία ημέρα μόνο, 3,3 εκατομμύρια δολάρια σε τηλεοπτικές διαφημίσεις, ποσό-ρεκόρ στην ιστορία των Αμερικανικών Προεδρικών

τους Αμερικανούς, και όχι μόνον, «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα». Στη θέα των υπαρχών αξιωμάτων, ουδείς δεν βρέθηκε να ασχοληθεί με τους 150.000 Αμερικανούς που έχασαν τις δουλειές τους, μόνο κατά τον περασμένο μήνα.

Ουδείς ασχολήθηκε με τα 50 εκατομμύρια των αστέγων και των φτωχών, που κοιμούνται σε χαρτόκουτα και σε άδεια, από την κρίση στα στεγαστικά δάνεια, σπίτια.

Ουδείς φαίνεται να ασχολείται ειλικρινώς με τη «διάσωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος» και την επαναφορά της εμπιστοσύνης στις αγορές.

Γιατί; Αφού δεν υπάρχει σχέδιο, δεν πρόκειται να γίνει τίποτα.

«Δεν υπάρχει "δεν μπορεί", υπάρχει "δεν θέλω"», συνήθιζε να μου λέει η μητέρα μου, όταν ήμουν μικρός. Τα πάντα είναι θέμα βούλησης. Και για τα μικρά και για τα μεγάλα ψάρια. Και ο νοών νοείτω.

Β. Σπυρόπουλος

ΜΗ ΞΕΧΝΑΜΕ

Προσωπικοί αγωνιστικοί στόχοι μέχρι 31/12/2008.

- **Να εξοφλήσουμε**, αν χρωστούμε, τη συνδρομή μας στη «Χ».
- **Να στείλουμε** έκτακτη εισφορά στη Χ.Δ.
- **Να μη δενίσουμε** το χρέος των 58.000 ευρώ, που οφείλουν οι συνδρομητές προς τη «Χ».
- **Να εγγράψει** ο καθένας μας, έναν τουλάχιστον συνδρομητή στη «Χ».

Λατέρνα, φτώχεια και φιλότιμο

Οι κάθε είδους πλανόδιοι έχουν πληθύνει τα τελευταία χρόνια στους δρόμους της Αθήνας και των άλλων πόλεων, ακόμα και των χωριών.

Ψιλικό εμπόργκο ή συγκαλυμμένη επετεια, ο στρατός αυτός των πλανόδιων, δεν βγαίνουν στο δρόμο από χόμπι, όπως καταλαβαίνετε.

Η ανέχεια και η φτώχεια μας γυρίζουν στις παλιές εποχές των περιπλανώμενων λατερνατζήδων.

Έτσι για να θυμηθούμε τον «μαέστρο» Αυλωνίτη με τον Φωτόπουλο και την Τζέννη Καρέζη, το πλουσιοκόριτσο που έχει ερωτευθεί φτωχό.

Η Λατέρνα είναι εδώ, λοιπόν, η φτώχεια το ίδιο, άραγε το φιλότιμο;

ΦΩΤΟ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΟΣΧΟΣ

9 ΜΠΟΦΟΡ...

- * **Καίρια πολιτική παρέμβαση από την κ. Μπεζεντάκου.**
- * **Ο αντάρτης κ. Δαϊλιάκης επέστρεψε στο κομματικό πομπωστήσιο.**
- * **Με αγωνία περιμένει ο πρωθυπουργός της χώρας τις απόψεις της κ. Μπεζεντάκου και για τη διεθνή οικονομική κρίση.**
- * **Φθινοπωριάζει σιγά σιγά και ο Πέτρος (ο Κουναλάκης ντε) έπιασε στασιδί στο τηλεοπτικό μας τσίρκο.**
- * **Πρώτο σε κυκλοφορία CD ο Διονύσης Σαββόπουλος, που «πωλείται κομποχρονιά», με περιτύλιγμα μια εφημερίδα που λέγεται «Πρώτο θέμα».**
- * **Η Κυβέρνηση μπορεί να μην κατάφερε λ.χ. να τελειώσει το πέταλο του Μαλιακού, κατόρθωσε όμως σε δύο μόλις χρόνια να εκχωρήσει 260 ακίνητα στη μονή Βατοπεδίου.**
- * **Το μεγαλύτερο όμως κατόρθωμα της Κυβέρνησης παραμένει ότι κατάφερε να κάνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εναλλακτική κυβερνητική επιλογή.**
- * **Γιατί πρέπει ο φορολογούμενος να πληρώνει τις διαφημιστικές καταχωρήσεις για την ιδιωτικοποίηση της Ολυμπιακής;**
- * **Μα για τον ίδιο λόγο που πληρώνει τις κρατικές καταχωρήσεις στην εφημερίδα, που όψιμα εξέδωσε ο δάσκαλος του κ. Ρουσόπουλου.**
- * **Εάν η Ελλάδα δεν ήταν η ισχυρή χώρα της Βαλκανικής —όπως**

της αρέσει να αυταπατάται—, πώς θα μας φέρονταν τα Σκόπια;

* **Πιθανότητα να μας είχαν καταλάβει.**

* **Οικονομική κρίση, ανεξέλεγκτη μετανάστευση, εθνικές υποχωρήσεις και Μ.Μ.Ε. στρώνουν το χαλί στον Καρατζαφέρη και τους φίλους του.**

* **Στο Κ.Κ.Ε. θα πάρουν θέση για την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού. Για όλα φταίει —θα πουν— οι ανάξιοι επίγονοι του Στάλιν. Μέχρι τότε θριάμβευε ο σοσιαλισμός.**

* **Αυτό δεν είναι αυτοκριτική. Αυτοχειρία είναι.**

* **Με τόσες κινητοποιήσεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων, θα περίμενε κανείς τα Πανεπιστήμιά μας να είναι από τα πρώτα στη διεθνή κατάταξη αξιολόγησης.**

* **Είναι από τα τελευταία.**

* **Ο αγώνας όμως (της φυγοπορίας) συνεχίζεται.**

* **300 εκ. ευρώ είναι τα ανταποδοτικά τέλη, που εισπράττει ετησίως η ΕΡΤ από την ΔΕΗ. Μεγάλο μέρος αυτών των χρημάτων πηγαίνει στις ΠΑΕ των φίλαθλων εργολάβων του Δημοσίου.**

* **Διότι και η ελεύθερη ποδοσφαιρική αγορά είναι κρατικό-δίαιτη εν Ελλάδι.**

* **Πού να συντρέξει η Κυβέρνηση τους αναξιοπαθούντες συμπολίτες, τόσο που είναι; Γι' αυτό είπε να βοηθήσει το ευάριθμο τραπεζικό παρακράτος. Ο φίλος στην ανάγκη φαίνεται.**

* **Κραχ του υπαρκτού καπιταλισμού.**

* **«Η κυβέρνηση Μπους στις ΗΠΑ θα μείνει γνωστή στην ιστορία... για την κατεδάφιση του φιλελεύθερου ονείρου», θρηνεί ο Ανδρέας Ανδριανόπουλος στον «Ελεύθερο Τύπο» (13/10).**

* **Καιρός να ξυπνήσουμε, κύριε ιεραπόστολε του φιλελευθερισμού! Τα όνειρα γίνονται συνήθως εφιάλτες για όσους βαρυστομαχιάζουν...**

* **«Στην Αμερική, η οικονομία της αγοράς εξέπνευσε», συνεχίζει ο Α.Α. Δόξα σοι ο Θεός!**

* **«Στον καπιταλισμό, σύστημα βαθεία υλιστικό, θεός είναι ο Μαμωνάς, ναοί οι τράπεζες και τα χρηματιστήρια και προσευχή το μέτρημα των χρημάτων...», όπως έλεγε ο Ν. Ψαρουδάκης.**

ο βοριάς